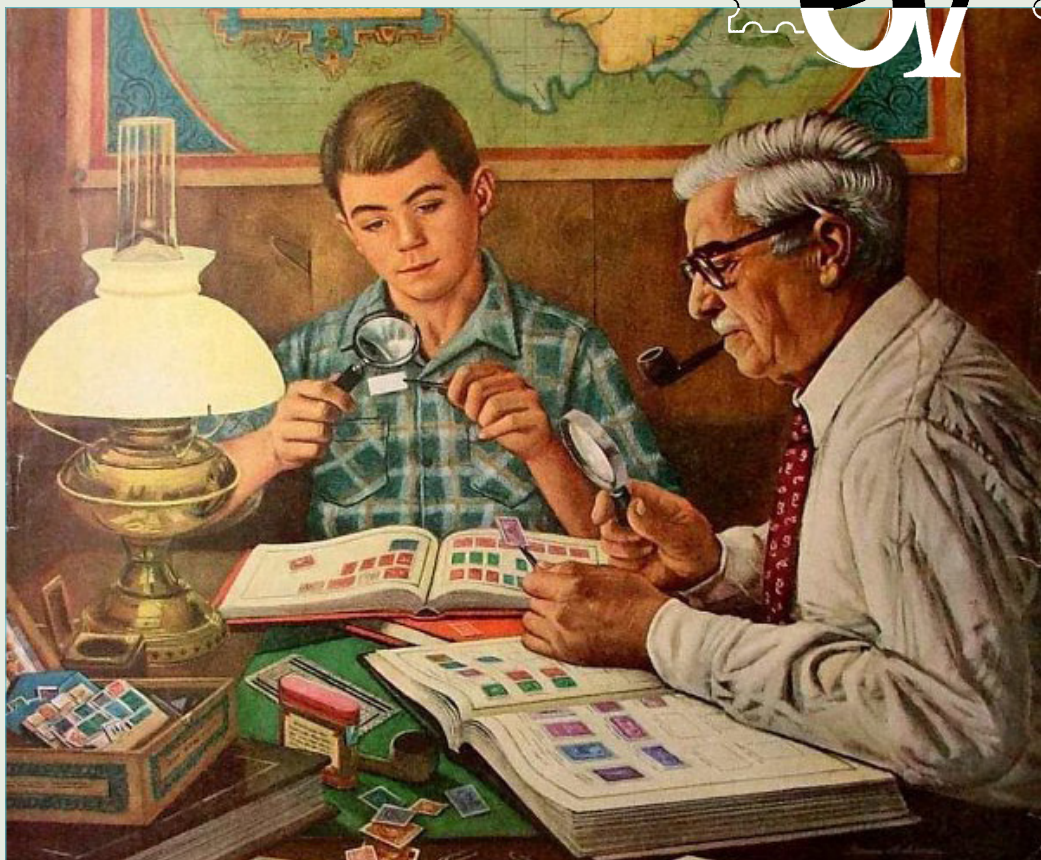

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

**Πανελλήνιος Σύλλογος
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας**

Τριμηνιαίο φιλοτελικό & πολιτιστικό περιοδικό

Έτος 19^ο, Αρ. 77. Ιανουάριος - Μάρτιος 2019

“ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ”

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση, Έτος 19^ο, Τεύχος 77^ο, Ιανουάριος - Μάρτιος 2019

Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ

Εκδότης-Διευθυντής: Π. Λεούσης

Συντακτική Επιτροπή: Π. Λεούσης, Δ. Βαρελάς

Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση.

Τηλ. 210 2825134, e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

Υπεύθυνος τυπογραφείου: “NO+ADO”, Κυριάκος Αλεξίου & Σια ΕΕ

Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

Γράμμα του προέδρου	1	Editorial	1
Φιοντόρ Μιχαήλοβιτς Ντοστογιέφσκι	2	Fyodor Mikhailovich Dostoevsky	2
Χιώτικη μαστίχα	5	The Pistacia lentiscus of Chios	5
Η στρουθοκάμηλος	6	The common ostrich	6
Cav. Ilio Gasparri	7	Cav. Ilio Gasparri	7
Carousel	8	Carousel	8
Κρόκος (Σαφράν ή ζαφορά)	10	The saffron	10
Η άρπα	12	The harp	12
Καμικάζι	14	Kamikaze	14
Πάπας Πίος Θ', ο πρώτος πάπασμε το “αλάθητο” ..	17	Pope Pius IX	17
Ο φουντωτός πουφίνος	18	The tufted puffin	18
Αγκαθωτά στρείδια	20	Spiny oysters	19
Τζέιμς Μποντ, ο ακαταμάχητος “Πράκτωρ 007”	22	James Bond, the irresistible “Agent 007”	22
Η σύριγγα, ένα σωτήριο ιατρικό εργαλείο	24	The syringe, a salutary medical instrument	24
Η τροχιά της Γης..., και οι εναλλαγές των εποχών .	26	The Earth's orbit ...and the changing of seasons	26
Τζ. Γκουαρέσκι, Ο δημιουργός του «Don Καμίλο»	27	Giovannino Guareschi, the creator of “Don Camillo”	27
Ανοικτή Επιστολή: Μονόφυλλα (συνέχεια)	28	Open letter: <i>Postal stationery</i> (continued)	28
Κουνέλια με κρεμαστά αυτιά	31	Lop-eared rabbits	31
Ο Αλή Πασάς	32	Ali Pasha	32
Γρηγόρης Αυξεντίου, ένας αληθινός ήρωας	34	Grigoris Afxentiou, a true hero	34
Η Γιορτή της Βασιλόπιτας του 2019	35	The celebration of the new year	35
Αχ! Αυτό το πλάνο: <i>Αδόλφος Χίτλερ</i>	36	Thematic plans: <i>Adolf Hitler</i>	36
Δικά μας και δικά σας νέα	37	Philatelic news	37
Ο Αννίβας	38	Hannibal	38
Νάντια Μουράτ	39	Nadia Murat	39
Ο φιλοτελισμός στη Γαλλία είναι ανεπτυγμένος ...	40	Why philately is highly developed in France?	40
Νέες εκδόσεις Ελλάδας - Κύπρου	42	New issues of Greece and Cyprus	42
20 Μαρτίου, “Ημέρα του σπουργίτη”	43	20th of Mars “Sparrow Day”	43
“Η αγελάδα που γελά!”	44	“La vache qui rit!”	44

Εικόνα εξωφύλλου: Πίνακας του Αμερικανού Stevan Dohanos (1907 – 1994).

“THE THEMATIC PHILATELIST”

Quarterly Journal. Year 19th. No 77, January -Mars 2019

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, D. Varelas

Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. +31- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

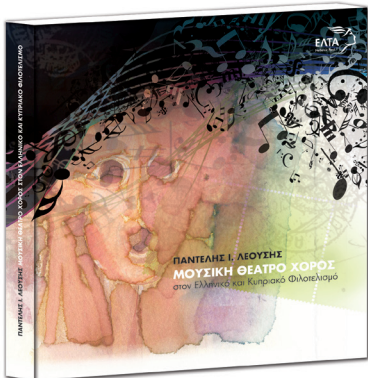
The journal is distributed gratis to the members

Annual subscription € 15. New members' subscription € 5

Διοικητικό Συμβούλιο 2017-2018
Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού

Παντελής Λεούσης Πρόεδρος
Χρήστος Γκίκας Αντιπρόεδρος
Κώστας Χριστοδουλίδης Γ. Γραμματέας
Βασίλης Πετρόχειλος Ταμίας
Βαγγέλης Κώσης Έφορος
Βασίλης Λιανός (Καλαμάτα) Μέλος
Φώτης Μόσχος (Ναύπακτος) Μέλος.

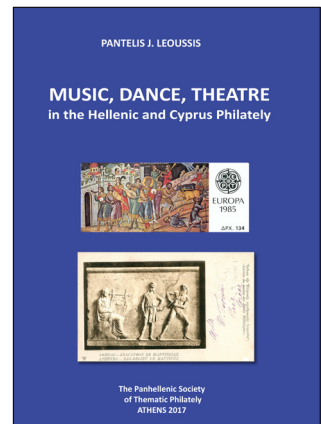
Εξελεγκτική επιτροπή:
Βασίλης Αποστολόπουλος
Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος
Ευάγγελος Ολύμπιος

(Έκδοση Ελληνικών Ταχυδρομείων)
BALKANFILA 2016 Μεγάλο Επίχρυσο

(Έκδοση του Συλλόγου μας)
BALKANFILA 2016 Χρυσό
ITALIA 2018 Μεγάλο Επίχρυσο

(Έκδοση του Συλλόγου μας)
ITALIA 2018 Μεγάλο Επίχρυσο

Ο "Θεματικός Φιλοτελιστής" έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό,
ANTVERPIA 2010 Αργυρό, BALKANFILA 2012, ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ 2013 Μεγάλο Αργυρό
ΚΥΠΡΟΣ -ΕΛΛΑΔΑ 2014 Μεγάλο Αργυρό

**Το γεγονός που όλοι περιμένουμε
και όλοι υποστηρίζουμε!**

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας:
www.thematic-philatelist.gr

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Αγαπητοί φίλοι.

Ο "Θεματικός Φιλοτελιστής" μπήκε αισίως στον 19ο χρόνο του. Είναι μία πραγματικότητα που ο γράφων δυσκολεύεται να πιστέψει. Μοιάζει σαν να ήταν χθες ακόμα που τρέχαμε στο βιβλιοπωλείο της γειτονιάς για την αναπαραγωγή των ασπρόμαυρων σελίδων φωτοτυπικά, την κατόπιν συρραφή τους στο χέρι και την προσφυγή σε ένα τυπογραφείο για το "ξάκρισμα", την τελική κοπή τους. Ήταν τότε που ο γνωστός έμπορος Κ. Σταρένιος μας χορηγούσε τα έγχρωμα σκληρά τυποποιημένα εξώφυλλα. Χάρη σε αυτά, το περιοδικό αποκτούσε εμφάνιση περιοδικού. Διότι μόνο εξωτερικά έμοιαζε με τέτοιο. Εσωτερικά ήταν γεμάτο ατέλειες.

Και πώς να μην ήταν; Η άγνοια της τεχνικής για τη σύνθεση και οργάνωση των κειμένων, η πρωτόγονη μέθοδος αναπαραγωγής του, η παντελής έλλειψη τεχνικής ή συγγραφικής βοήθειας... Μόνος συμπαραστάτης ο αείμνηστος, τότε πρόεδρος Ν. Καρδούλης (ο αγαπητός σε όλους "Μικές" ο οποίος είχε την επιμέλεια των φιλοτελικών νέων (εκθεσιακών, σωματειακών και άλλων). Πώς τελικά τα καταφέραμε να φτάσουμε στο "Θεματικό Φιλοτελιστή" του 2019 χωρίς γνώσεις, χωρίς μέσα, χωρίς συμπαράσταση; Η μόνη απάντηση που μπορεί να δοθεί είναι το πείσμα και η απεριόριστη αγάπη μας για το Θεματικό Φιλοτελισμό, και η πεποίθησή μας ότι δεν θα έπρεπε αυτή η σπουδαία φιλοτελική τάξη να μη διαθέτει το αντιπροσωπευτικό της έντυπο στη χώρα μας.

Το μικρό "θαύμα" συντελέστηκε σιγά-σιγά. Βελτιωνόμασταν εμείς, βελτιωνόταν το έντυπο του συλλόγου μας. Με τον καιρό μεγάλωνε και ο αριθμός των μελών μας. Διότι το αγάπησαν και το αγκάλιασαν πολλοί, τόσο φιλοτελιστές όσο και απλοί συλλέκτες γραμματοσήμων. Και παρ' όλη την οικονομική και φιλοτελική κρίση των τελευταίων ετών, ο αριθμός των αναγνωστών-μελών μας παρέμεινε σταθερός.

19ος χρόνος λοιπόν. Του χρόνου, με το καλό, θα γιορτάσουμε όλοι μαζί τα εικοστά γενέθλια του. Είκοσι χρόνια αδιάκοπης έκδοσης φιλοτελικού περιοδικού δεν θα είναι λίγα, για τα ελληνικά δεδομένα!

Προς το παρόν, δύο είναι τα κυρίαρχα θέματα που απασχολούν τον φιλοτελικό μας μικρόκοσμο: Η νέα εκδοτική πολιτική των Ελληνικών Ταχυδρομείων, με τον εξαγγελλόμενο περιορισμό του μεγάλου αριθμού τακτικών εκδόσεων και την ανεξέλεγκτη και χωρίς -ακόμα- κανόνες παραγωγής και κυκλοφορίας των λεγόμενων Ειδικών Προσωπικών Γραμματοσήμων, και η φιλόδοξη-μεγαλειώδης διεθνής έκθεση ΝΟΤΟΣ 2021, για την επιτυχία της οποίας καλούμαστε όλοι σε συστράτευση. Μία έκθεση που θα δώσει την ευκαιρία στη χώρα μας να γράψει ιστορία.

Η άνοιξη που μόλις μας μπήκε ως μας γεμίσει αισιοδοξία.

Καλές συλλογές και καλή ανάγνωση!

Ο Πρόεδρος

Φιοντόρ Μιχαήλοβιτς Ντοστογιέφσκι

Υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους συγγραφείς της Ρωσίας, το έργο του οποίου άσκησε βαθιά και διαρκή επίδραση στη μυθιστοριογραφία του 20ού αιώνα.

Γεννήθηκε στη Μόσχα το 1821, δεύτερο από τα επτά παιδιά του Μιχαήλ και της Μαρίας Ντοστογιέφσκι. Λίγο μετά το θάνατο της μητέρας του από φυματίωση το 1837, στάλθηκε μαζί με τον αδελφό του Μιχαήλ στη Στρατιωτική Ακαδημία Μηχανικών, στην Αγία Πετρούπολη.

Δύο χρόνια μετά, το 1839, έχασε και τον πατέρα του, συνταξιούχο στρατιωτικό χειρουργό και εθισμένο αλκοολικό, ο οποίος υπηρέτησε ως γιατρός σε νοσοκομείο - φτωχοκομείο της Μόσχας. Χωρίς να είναι γνωστό με βεβαιότητα, πιστεύεται ότι ο Μιχαήλ Ντοστογιέφσκι δολοφονήθηκε από τους υπηρέτες του. Εξοργισμένοι από την βίαιη συμπεριφορά του, τον ακινητοποίησαν και του έχυναν βότκα στο στόμα μέχρι που πνίγηκε.

Ο Φεοντόρ όχι μόνο δεν είχε κλίση στα μαθηματικά αλλά, αντιθέτως, έτρεφε απέχθεια γι' αυτά. Γι' αυτό και γρήγορα εγκατέλειψε την μηχανική και επικεντρώθηκε στη λογοτεχνία, την μεγάλη του αγάπη.

Λογοτεχνικό του είδωλό ήταν ο Γάλλος συγγραφέας Ονορέ ντε Μπαλζάκ (1). Γι' αυτό και το 1843 μετέφρασε στα ρωσικά ένα από τα σπουδαιότερα έργα του, το *Ευγενία Γκραντέ*.

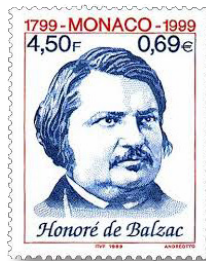
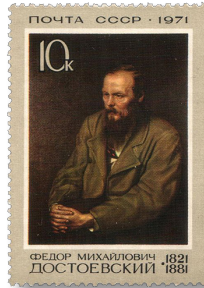
Λίγο μετά, άρχισε να μεταφέρει στο χαρτί τη δική του φαντασία. Το πρώτο του έργο, ένα σύντομο επιστολικό μυθιστόρημα με τίτλο *Οι Φτωχοί* (2) γράφτηκε το 1846 και γνώρισε αμέσως μεγάλη επιτυχία. Ο κριτικός Βησσαρίων Μπελίνσκι (3) επιφανής Ρώσος κριτικός λογοτεχνίας και διανοητής) ενθουσιάστηκε μόλις το διάβασε. "Πρόεκυψε ένας νέος Νικολάι Γκόγκολ!", έγραψε.

Στις 23 Απριλίου 1849, ο Ντοστογιέφσκι συνελήφθη και φυλακίστηκε για συμμετοχή σε επαναστατική δραστηριότητα κατά του

Τσάρου Νικολάου Α' της Ρωσίας. Στις 16 Νοεμβρίου του ίδιου έτους, καταδικάστηκε σε θάνατο για αντικυβερνητική δραστηριότητα, λόγω της συμμετοχής του σε μία φιλελεύθερη πνευματική ομάδα (Κύκλος Πετρασέφσκι). Μετά από μια παρωδία εκτέλεσης, κατά την οποία αυτός και άλλα μέλη της ομάδας έμειναν για πολύ στο παγωμένο ύπαιθρο απέναντι στο απόσπασμα περιμένοντας να πυροβοληθούν, η ποινή για όλη την ομάδα μετατράπηκε σε τέσσερα χρόνια κατ'αναγκαστικά έργα, στο Ομσκ της ανατολικής Σιβηρίας (4).

Η πρώτη καταγεγραμμένη επιληπτική κρίση του Ντοστογιέφσκι επήλθε το 1850, στο κάτεργο του Ομσκ. Ήταν μία σπάνια μορφή επιληψίας του κροταφικού λοβού, η οποία συχνά αναφέρεται ως "εκστατική επιληψία."

Επιληπτικές κρίσεις στον Ντοστογιέφσκι

1. Ντε Μπαλζάκ και 2. "Οι φτωχοί"

3. Μπελίνσκι

4. Στα κάτεργα (1850)

επανεμφανίζονταν έκτοτε σποραδικά, σε όλη του τη ζωή, και πιστεύεται ότι οι εμπειρίες της αρρώστιας αποτέλεσαν τη βάση για την περιγραφή του Πρίγκιπα Μίσκιν, στο μυθιστόρημά του *Ο Ηλίθιος* (5).

Αποφυλακίστηκε το 1854, και υποχρεώθηκε να υπηρετήσει στο Σύνταγμα Σιβηρίας, όπου πέρασε τα επόμενα πέντε χρόνια ως απλός στρατιώτης και αργότερα ως υπολοχαγός. Το Σύνταγμα του στάθμευε στο φρούριο του Σεμιπαλατίνσκ, που τώρα βρίσκεται τώρα στο Καζακστάν.

Εκεί άρχισε μια σχέση με Μαρία Ντιμίτρεβνα Ισδάεβα, σύζυγο ενός γνωστού του από τη Σιβηρία, με την οποία και παντρεύτηκαν τον Φεβρουάριο του 1857, μετά τον θάνατο του συζύγου της.

Οι εμπειρίες του Ντοστογιέφσκι στη φυλακή και το στρατό είχαν ως αποτέλεσμα μεγάλες αλλαγές στις πολιτικές και θρησκευτικές του πεποιθήσεις. Απογοητευμένος από τις "Δυτικές" ιδέες, άρχισε να εκτιμά περισσότερο τις παραδοσιακές ρωσικές αξίες, με προτεραιότητα στη θρησκεία, το χριστιανισμό, και ιδιαίτερα την Ορθοδοξία. Αυτή η αλλαγή απεικονίστηκε άμεσα στο μυθιστόρημα *Ο Χωρικός Μάρει* (1876). Ταυτόχρονα, άρχισε να ασκεί κριτική στα μηδενιστικά και σοσιαλιστικά κινήματα της εποχής του, όπως διακρίνεται στα βιβλία

του *Οι Δαιμονισμένοι* και *Το ημερολόγιο ενός συγγραφέα*, στα οποία ενστερνίζεται τον συντηρητισμό και επικρίνει τις σοσιαλιστικές ιδέες.

Το Δεκέμβριο του 1859 επέστρεψε στην Πετρούπολη, όπου εξέδωσε μια σειρά από ανεπιτυχή λογοτεχνικά περιοδικά με τον αδελφό του Μιχαήλ. Μεγάλο πλήγμα υπήρξε γι' αυτόν ο θάνατος της συζύγου του το 1864, που ήρθε αμέσως μετά το θάνατο του αδελφού του. Με άθλια οικονομικά και καταχρεωμένος, έπρεπε τώρα να συντηρεί τη χήρα και τα παιδιά του αδελφού του. Όλα αυτά τον Βύθισαν σε βαθιά κατάθλιψη. Μόνη του διέξοδος οι αίθουσες τυχερών παιχνιδιών, όπου έχανε ότι είχε απομείνει στα τραπέζια του τζόγου.

Το μεγάλο πρόβλημα του Ντοστογιέφσκι ήταν και ο μεγάλος εθισμός του στα τυχερά παιχνίδια, με όλες τις γνωστές συνέπειές τους. Αναφέρεται ότι το γνωστότερο μυθιστόρημά του *Έγκλημα και τιμωρία* (6) ολοκληρώθηκε με μεγάλη βιασύνη, διότι είχε επείγοντως ανάγκη προκαταβολής από τον εκδότη του. Χρωστούσε και χωρίς την προκαταβολή δεν θα τα έβγαζε πέρα.

Ενδιαφέρον έχει και το πώς γράφτηκε η νουβέλα του *Ο Παίκτης*, το 1866. Κάτω από την πίεση των πιστωτών του, όφειλε ως την 1η Νοεμβρίου 1866 να παρουσιάσει ένα νέο μυθιστόρημα, το οποίο θα συμπε-

Ο Ντοστογιέφσκι νεότερος και, δεξιά, το σπίτι του στην Αγία Πετρούπολη

5. Από το έργο "Ο ηλίθιος"

6. Σκηνές από το έργο "Έγκλημα και τιμωρία".

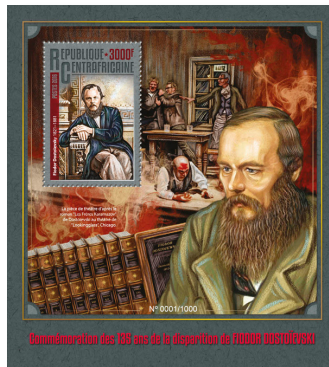
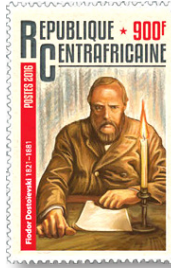

Μονόφυλλο με σκηνή από τη νουβέλα του Ντοστογιέφσκι "Λευκές Νύχτες"

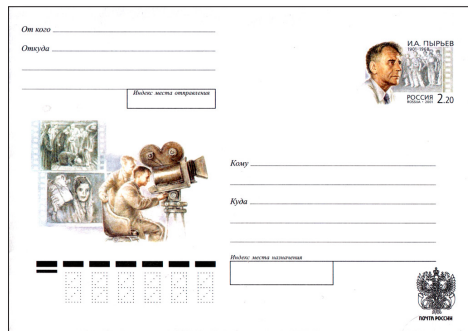
ριλαμβανόταν στα Άπαντά του, που θα εκδίδονταν από τον εκδότη Στελόφσκι. Στην περίπτωση μη τήρησης της συμφωνίας αυτής, το σύνολο των πνευματικών δικαιωμάτων των προγενέστερων και μεταγενέστερων έργων του θα περιέρχονταν στον εκδότη του για δέκα χρόνια. Αυτό το γεγονός ανάγκασε τον Ντοστογιέφσκι να διακόψει τη δουλειά του πάνω στο *Έγκλημα και τιμωρία* και να υπαγορεύσει μέσα σε ένα μήνα τον *Παίκτη* στην ειδικά προσκεκλημένη εικοσάχρονη στενογράφο Άννα Γκριγκόριεβνα Σνίτκινα, η οποία έγινε αργότερα η δεύτερη γυναίκα του.

Παρακινημένος από την διπλή επιθυμία του να ξεφύγει από τους πιστωτές του και να επισκεπτείται απρόσκοπτα τα καζίνο του εξωτερικού, ο Ντοστογιέφσκι ταξίδεψε στη Δυτική Ευρώπη. Εκεί προσπάθησε να αναζωπυρώσει μια ερωτική σχέση με την Πωλίνα Σούσλοβα, μία νεαρή φοιτήτρια με την οποία είχε σχέσεις αρκετά χρόνια πριν. Εκείνη όμως αρνήθηκε την πρόταση γάμου. Ο Ντοστογιέφσκι πληγώθηκε, αλλά δεν άργησε να συναντήσει την εικοσάχρονη στενογράφο Άννα Γκριγκόριεβνα, την οποία και παντρεύτηκε το 1867.

Η περίοδος που ακολούθησε ήταν η πιο παραγωγική του συγγραφέα. Από 1873 έως το 1881, εκτός από τα μυθιστορήματά που έγραψε, σημείωσε τεράστια δημοσιογραφική επιτυχία με την έκδοση του μηνιαίου περιοδικού *Ημερολόγιο ενός Συγγραφέα*, που περιλάμβανε σύντομες ιστορίες, σκίτσα και

7. Στο βάθος σκηνή από το "Αδελφοί Καραμαζόφ"

8

8. Εικόνες από γύρισμα της ρωσικής ταινίας

άρθρα σχετικά με τρέχοντα γεγονότα. Το περιοδικό ήταν μια τεράστια επιτυχία.

Πέρασε τα τελευταία του χρόνια στο θέρετρο Στάραγια Ρούσα που ήταν πιο κοντά στην Αγία Πετρούπολη και λιγότερο ακριβό από τα γερμανικά θέρετρα, όπου σύχναζε παλαιότερα.

Ένα χρόνο πριν πεθάνει εκφώνησε τον επικήδειο εγκώμιο στην κηδεία του φίλου του, ποιητή Νικολάι Νεκράσοβ, και λίγο αργότερα εκφώνησε τον περίφημο λόγο στα αποκαλυπτήρια του μνημείου Πούσκιν, στη Μόσχα.

Πέθανε στις 28 Ιανουαρίου 1881 από αιμορραγία των πνευμόνων, εξαιτίας ενός εμφυσήματος και μιας επιληπτικής κρίσης. Ενταφιάστηκε στο κοιμητήριο Τίχβιν, στην Αγία Πετρούπολη. Την κηδεία του παρακολούθησαν σαράντα χιλιάδες Ρώσοι.

Στην ταφόπλακά του διαβάζει κανείς την ρήση από το Κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο (12:24) "Αληθώς, αληθώς σας λέγω, εάν ο κόκκος τον σίτου δεν πέσει εις την γην και αποθάνη, αυτός μόνος μένει. Εάν όμως αποθάνη, πολύν καρπὸν φέρει." Με την ίδια ρήση τελειώνει επίσης το μυθιστόρη-

μά του *Αδελφοί Καραμαζόφ* (7, 8).

Η επίδραση του έργου του Ντοστογιέφσκι ήταν τεράστια. Σχεδόν κανένας μεγάλος συγγραφέας του 20ου αιώνα δεν ξέφυγε από τη σκιά του. Κάτι που και ο ίδιος ο Έρνεστ Χέμινγουэй παραδέχεται για τον εαυτό του, στην αυτοβιογραφία του.

Παντελής Λεούσης

Χιώτικη μαστίχα

Κάποτε, στα χρόνια του αυτοκράτορα Δεκίου περί το 250 μ.Χ., ζούσε στη Χίο ο Ισίδωρος, ένας ναύτης του βασιλικού στόλου που καταγόταν από την Αλεξάνδρεια. Κάποια μέρα που η μοίρα του στόλου ήταν αγκυροβολημένη στη Χίο, καταγγέλθηκε ότι είναι χριστιανός, κάτι που ομολόγησε και ο ίδιος όταν τον ρώτησαν. Αποτέλεσμα, άρχισαν φυλακίσεις και βασανιστήρια από τους Ρωμαίους εναντίον του. Κάποτε κατάφερε να ξεφύγει και τράπηκε σε φυγή.

Όταν δεν άντεχε άλλο να τρέχει και να κρύβεται, εμφανίστηκε ένα άσπρο άλογο, το οποίο τον μετέφερε ως τα νότια χωριά της Χίου. Εκεί, κατάκοπος και τραυματισμένος, έκατσε κάτω από ένα σκίνο. Ο σκίνος τον λυπήθηκε για τα βασανιστήρια του και δάκρυσε. Τα δάκρυα του ευωδίασαν και τότε δημιουργήθηκε το "δάκρυ του Αγίου Ισίδωρου" που μέχρι σήμερα το ονομάζουμε μαστίχα.

Πέρα όμως από την παράδοση, η καλλιέργεια του μαστιχόδεντρου στη Χίο χρονολογείται από τον 3ο αιώνα. Οι ελάχιστες βροχοπτώσεις, η μεγάλη ηλιοφάνεια και η ασβεστολιθική σύσταση του εδάφους, αποτελούν το ιδανικό περιβάλλον ευδοκίμησης του φυτού.

Η μαστίχα ήταν γνωστή από την αρχαιότητα και είχε πολλές χρήσεις. Στην αρχαία Ελλάδα ήταν γνωστή για τις ιατροφαρμακευτικές της ιδιότητες. Οι Αιγύπτιοι τη χρησιμοποιούσαν για την ταρίχευση των νεκρών. Οι Ρωμαίοι και οι Τούρκοι έφτιαχναν οδοιπολυφίδες από ξύλο

αυτού του είδους σκίνου για να καθαρίζουν και να λευκαίνουν τα δόντια τους, αλλά και να αρωματίζεται η αναπνοή τους.

Η τούρκικη ονομασία της Χίου (Sakiz Adasi) είναι "Νησί της μαστίχας". Ιδιαίτερα πολύτιμο προϊόν, κατά τη διάρκεια της Οθωμανικής κατοχής της Χίου, η μαστίχα άξιζε το βάρος της σε χρυσό. Η ποινή για κλοπή μαστίχας ήταν εκτέλεση με διαταγή του Σουλτάνου.

Στη καταστροφή της Χίου του 1822, όσοι κατοικούσαν στα Μαστιχοχώρια γλίτωσαν τη σφαγή από τον Σουλτάνο, για να μην διακοπεί η προμήθεια μαστίχας σε αυτόν και το χαρέμι του.

Στη Βίβλο υπάρχουν αναφορές για το φυτό "μπάκχα" που μερικοί μελετητές το προσδιορίζουν ως το φυτό της μαστίχας. Το μπάκχα φαίνεται να προέρχεται από την αντίστοιχη εβραϊκή λέξη για το κλάμα, και πιστεύεται ότι θα αναφέρεται στα "δάκρυα" της ρητίνης που εκκρίνονται

από το μαστιχόδεντρο.

Φαίνεται όμως ότι οι Εβραίοι χρησιμοποιούσαν τη μαστίχα ως θεραπεία για την κακή αναπνοή. Αρχαίες εβραϊκές πηγές αναφέρουν: "Η μαστίχα δεν μασιέται το Σάββατο, εκτός αν η πρόθεση είναι φαρμακευτική. Επιτρέπεται να χρησιμοποιείται για την κακή αναπνοή".

Αλλά και για το χρίσμα των Ορθοδόξων Χριστιανών, η μαστίχα είναι βασικό συστατικό του Αγίου Μύρου.

Pistacia lentiscus
(Μαστιχοφόρος Σκίνος)

Η Χίος, υπερήφανη για την μοναδικότητα της μαστίχας της.

Μαστίχα, στο γνωστό μας "υποβρύχιο"! Δεξιά, μαστίχα Χίου (τσίχλα) αμερικανικής επεξεργασίας και διανομής.

Ποιος δεν έχει ακούσει τις πολύ γνωστές φράσεις: "έχει μυαλό στρουθοκαμήλου" ή "αυτός στρουθοκαμηλίζει". Και οι δυο παραπέμπουν στο συμπαθητικό πουλί-γίγαντα, τη στρουθοκάμηλο.

Η στρουθοκάμηλος είναι το μεγαλύτερο, ψηλότερο και βαρύτερο είδος πουλιών που ζει στη γη, και μεταξύ των πιο μοναδικών. Η στρουθοκάμηλος έχει πολύ μακρύ λαιμό και μακριά πόδια. Το κεφάλι είναι μικρό και πεπλατυσμένο. Τα μάτια είναι εντυπωσιακά μεγάλα, με παχιές μαύρες βλεφαρίδες. Έχει δύο δάκτυλα (είναι το μόνο πουλί με δύο δάκτυλα), το μεγαλύτερο από τα οποία είναι εφοδιασμένο με ένα νύχι.

Το βάρος των αρσενικών φτάνει τα 100-160 κιλά και το ύψος 1,8-2,8 μέτρα. Τα θηλυκά είναι ελαφρύτερα και λίγο κοντύτερα.

Είναι γνωστή η φράση για τον ελαφρόμυαλο πως "έχει μυαλό στρουθοκαμήλου" κι αυτό γιατί ο εγκέφαλος μιας στρουθοκαμήλου είναι εξαιρετικά μικρός. Ένας εγκέφαλος ενήλικου ζυγίζει περίπου 40 γραμμάρια (όσο το μέγεθος ενός αυγού κότας!).

Παρόλα αυτά, οι στρουθοκάμηλοι έχουν εξαιρετικά καλή όραση. Τα μάτια καταλαμβάνουν περίπου τα δύο τρίτα του όγκου της κεφαλής

(60 γρ. έκαστο)!

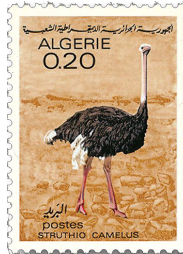
Η στρουθοκάμηλος δεν έχει φωνητικές χορδές που να της επιτρέπουν να παράγει ήχους όπως άλλα πουλιά. Αρχικά, οι νεοσσοί κάνουν έναν αδύναμο ήχο, αλλά μετά από περίπου 2 μήνες γίνονται άφωνοι.

Οι στρουθοκάμηλοι ζουν κοινοβιακά, σε μια κοινή φωλιά. Μαζί παράγουν και τα περίφημα αυγά τους. Έχουν βρεθεί έως και 50 αυγά σε μια κοινή φωλιά. Τα αυγά έχουν μήκος 15 έως 20 εκ. και ζυγίζουν 1,6 κιλά, όσο το 1/60^ο του βάρους του θηλυκού. Αυτό είναι το μεγαλύτερο αυγό από οποιοδήποτε πουλί.

Είναι καλοί γονείς και μεγαλώνουν και οι δύο τα νεογνά. Σε ηλικία ενός έτους ζυγίζουν περίπου 45 κιλά.

Το χειμώνα, η στρουθοκάμηλος θα καλύψει το σώμα της με τα φτερά της για να παγιδευσει τη θερμότητα και να διατηρήσει υψηλή τη θερμοκρασία του σώματος. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού χαλαρώνει τα φτερά της από το σώμα της για να επιτρέψει τη διάχυση της θερμότητας.

Λέμε συχνά ότι οι άνθρωποι που αποφεύγουν να δουν την αλήθεια κατάματα, "στρουθοκαμηλίζουν", όπως η στρουθοκάμηλος που χώνει το κεφάλι της στη γη. Όμως, στην πραγματικότητα, εδώ έχουμε να κάνουμε με ένα μύθο. Αν κάτι τέτοιο ίσχυε, οι στρουθοκά-

μηλοι θα αποτελούσαν την ευκολότερη λεία για τα σαρκοφάγα της αφρικανικής σαβάνας.

Όταν πλησιάζει ο εχθρός, η στρουθοκάμηλος το βάζει στα πόδια. Για μια μικρή απόσταση, μπορεί να τρέξει με 70 χιλιόμετρα την ώρα. Ο μύθος έχει την αφετηρία του στο γεγονός ότι η στρουθο-

Οι Βουσμάνοι της Ν. Αφρικής προτιμούν ιδιαίτερα τα αυγά της στρουθοκάμηλου...

κάμηλος, όταν δεν μπορεί πια να τρέξει άλλο, πέφτει κάτω και μένει ακίνητη, ελπίζοντας ότι δε θα γίνει αντιληπτή. Όπως και άλλα ζώα, η στρουθοκάμηλος προσποείται ουσιαστικά την πεθαμένη, προσπαθώντας έτσι να ξεγελάσει τα αρπακτικά. Το ότι κάθεται στο

...και τις κυνηγούν για το κρέας τους καμουφλαρισμένοι ως ...στρουθοκάμηλοι!

χώμα με το κεφάλι της πεσμένο χάμα ίσως ήταν αυτό που έδωσε λαβή για το μύθο ότι δήθεν η στρουθοκάμηλος χώνει το κεφάλι της στην άμμο.

Για να κλείσουμε ευχάριστα τη γνωριμία μας με τη στρουθοκάμηλο θα πρέπει να μην παραλείψουμε να δοκιμάσουμε μια ομελέτα με αυγό στρουθοκαμήλου που θεωρείται γεύση "γκουρμέ" για γευστικότερες.

Δημήτρης Βαρελάς

Cav. Ilio Gasparri Τιμή σε ένα σπουδαίο θεματικό

Ήταν κάποτε ένας Ιταλός συλλέκτης που μάζεψε γραμματόσημα με θέμα τη μουσική. Το όνομά του ήταν Cavaliere Ilio Gasparri* και έμενε στο Λιβόρνο. Με τον καιρό ανδρώθηκε φιλοτελικά, έκανε συλλογές, έλαβε μέρος σε εκθέσεις, βραβεύτηκε. Όταν το 1963 ιδρύθηκε το CIFT (Ιταλικό Κέντρο Θεματικού Φιλοτελισμού), ο Ιλιο ίδρυσε το 1974 το "Gruppo Musica" (Όμιλος Μουσικής) και εξέλεξε πρώτος πρόεδρος του. Λίγο μετά άρχισε να εκδίδει το φιλοτελικό μουσικό περιοδικό *Il Podio* που σήμερα βρίσκεται στο 198^ο τεύχος.

Άλλη σημαντική πρωτοβουλία του Ιλιο ήταν και η ίδρυση του Premio Augusto Massari, για το οποίο έχουμε γράψει σε προηγούμενο τεύχος. Πρόκειται για διεθνή διαγωνισμό για συλλογές αποκλειστικά μουσικού ενδιαφέροντος, ο οποίος κάθε χρόνο φιλοξενείται σε διαφορετική χώρα, και στον οποίο ο γράφων έλαβε αρκετές φορές μέρος (Λουξεμβούργο, Ιταλία, Γερμανία).

Το 2005 δραστήριος Ιλιο έφυγε για το μεγάλο ταξίδι. Τον διαδέχτηκε ένας άλλος, εξίσου δραστήριος θεματικός, ο Valeriano Genovese, με "χρυσές" και πολυβραβευμένες συλλογές γύρω από τη μουσική, αλλά και το "Τένις", το "Καλαμπόκι" κ.ά.

Το 2014 ήρθε η στιγμή να τιμηθεί και φιλοτελικά ο άνθρωπος που αφιέρωσε χιλιάδες ώρες από τη ζωή του για να την προαγωγή του μουσικού φιλοτελισμού. Στη γνωστή στους Έλληνες φιλοτελιστές πόλη Vasto της Κεντρικής Ιταλίας (διεξήχθη εκεί το 2006 η τριμερής έκθεση Ιταλίας, Ελλάδας, Αλβανίας), οργανώθηκε εθνική έκθεση μουσικού φιλοτελισμού, με την αναμνηστική σφραγίδα της να είναι αφιερωμένη στον Ιλιο. Ήταν μία δίκαιη αναγνώριση.

*Cavaliere = Ιππότης. Στην Ιταλία οι πατρογονικοί τίτλοι αναφέρονται, χωρίς να έχουν κοινωνική ή άλλη σημασία.

Π. Λ.

CAROUSEL

Οι πρώτοι "ιππείς" σε λούνα παρκ εμφανίστηκαν τον 6ο αιώνα σε χάρτες του αραβικού κόσμου και στο αρχαίο Βυζάντιο. Ήταν καλάθια που έφεραν ανθρώπους και περιστρέφονταν γύρω από ένα στύλο. Το καρουζέλ που γνωρίζουμε σήμερα εξελίχθηκε από τα παιχνίδια των κονταρομαχιών του 12ου αιώνα σε Ευρώπη και Ασία. Ιταλοί ιππότες της εποχής ίππευαν κυκλικά και πετούσαν μεταξύ τους μπάλες από άργιλο γεμάτες με αρωματισμένο νερό. Το παιχνίδι αυτό απαιτούσε μεγάλη δεξιότητα και ιππευτική ικανότητα. Εκείνοι που θα δεν θα απέφευγαν την μπάλα και θα έσπαζε επάνω τους θα μύριζαν άρωμα και θα ντρέπονταν για την αδεξιότητά τους. Αυτό το παιχνίδι ονομάστηκε "μικρή μάχη", ή "garosello" στα ιταλικά και "carosella" στα Ισπανικά, από όπου έχουμε τη σημερινή λέξη "καρουζέλ". Την καθιέρωσαν οι Γάλλοι, στους οποίους άρεσε το παιχνίδι και το εν-

στερνίστηκαν γρήγορα.

Τον 17ο αιώνα το παιχνίδι άλλαξε. Οι αναβάτες έπρεπε τώρα να πετύχουν με το δόρυ μικρά δαχτυλίδια που κρέμονταν ψηλά, πάνω από τα κεφάλια τους. Δεν υπήρχε πια ανταγωνισμός, αλλά παρέμεινε σαν ιππικό θέαμα, στο οποίο άρχισε να συμμετέχει και το κοινό. Με τον καιρό μπορούσαν να συμμετάσχουν στις "μικρές μάχες" όλοι οι πολίτες και όχι μόνο οι ιππότες.

Τα πρώτα καρουζέλ μόνο για τα παιδιά έγιναν τον 17ο αιώνα, με μικρά ξύλινα άλογα. Το κοντάρι ήταν περιστρέφεται είτε από ανθρώπινα,

Το καρουζέλ έγινε δημοφιλές τον 18ο αιώνα όταν άρχισε να εξαπλώνεται στην κεντρική Ευρώπη και την Αγγλία, και τα συναντούσε κανείς σε εμποροπανηγύρεις και χώρους ψυχαγωγίας. Δεν υπήρχαν πλατφόρμες και ζώα όπως τα σημερινά. Υπήρχαν μόνο καθίσματα γύρω-γύρω για τους αναβάτες που κρεμόντουσαν από αλυ-

Μουσειακά άλογα από καρουζέλ άλλων εποχών.

σίδες. Αυτά τα καρουζέλ κινούνταν από ανθρώπους, άλογα ή μουλάρια.

Οι μεγαλύτεροι κατασκευαστές καρουζέλ της εποχής ήταν ο Hejn στη Γερμανία και ο Bayol στη Γαλλία.

Το 19ο αιώνα σημειώθηκαν βελτιώσεις στην σχεδίαση. Τα καρουζέλ απέκτησαν πλατφόρμες, τα καθίσματα αντικαταστάθηκαν από ξύλινα ζώα, κυρίως άλογα, και συνδέθηκαν σταθερά στην πλατφόρμα. Εξακολούθησαν όμως να κινούνται με τη δύναμη ζώων ή ανθρώπων, μέχρι το 1861 όταν ο Thomas Bradshaw εφηύρε το πρώτο ατμοκίνητο μηχανικό καρουζέλ.

Ένας άλλος, ο Frederick Savage, εμπνευσμένος από το έργο του Bradshaw, άρχισε να κάνει παραλλαγές, βάζοντας το 1870 ποδήλατα στη θέση των αλόγων, ή και βάρκες που μιμούνταν την κίνηση των πλεούμενων στο νερό. Εφηύρε επίσης ένα μηχανισμό που, ενώ περιστρεφόταν το καρουζέλ, μπορούσαν τα άλογα να κινούνται πάνω-κάτω, προσομοιώνοντας την κίνηση του πραγματικού αλόγου.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες το καρουζέλ έγινε πολύ δημοφιλές από την έναρξη του 20ού αιώνα έως τη μεγάλη ύφεση. Μετά το κραχ του 1929 πολλά μικρά καρουζέλ καταστράφηκαν.

Με την πάροδο του χρόνου η τεχνολογία για την παραγωγή καρουζέλ βελτιώθηκε σημαντικά. Άρχισαν να γίνονται μεγαλύτερα και πιο συναρπαστικά, τα αλογάκια έγιναν από αλουμίνιο ή συνθετική ύλη, οι μηχανές ατμού αντικαταστάθηκαν με ηλεκτρικούς κινητήρες κλπ.

Στις μέρες μας τα κλασικού τύπου καρουζέλ είναι σπάνια. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, για παράδειγμα, από τα περισσότερα από 4.000 καρουζέλ που υπήρχαν, επιβιώνουν λιγότερα από 150. Πολλά από αυτά, και κυρίως τα "αλογάκια", φυλάσσονται σε μουσεία και πολιτιστικούς οργανισμούς.

Λάκης Τσάκωνας
Πηγή: Διαδίκτυο

Καρουζέλ σε πίνακα του Ιταλού ζωγράφου Lino B. Barriviera. Δεξιά συμβολικό καρουζέλ.

Εκτός του αλόγου, στα καρουζέλ χρησιμοποιούνταν και άλλα ζώα, για να εξάπτουν τη φαντασία των παιδιών.

Ελπιδοφόροι "μελλοντικοί πιλότοι", σύμφωνα με τη βινιέτα.

Ο Κρόκος, σύμφωνα με την μυθολογία, ήταν ένας έφηβος, πολύ στενός φίλος του θεού Ερμή με τον οποίο κάποτε έκαναν αγώνα δισκοβολίας. Την κακιά στιγμή ξεφεύγει ο δίσκος από τον Ερμή και τραυματίζει θανάσιμα τον φίλο του. Ο θεός, μέσα στην μεγάλη του στενοχώρια που σκότωσε άνθρωπο, αποφασίζει να του χαρίσει την αθανασία και τον μεταμορφώνει στο ομώνυμο φυτό. Από το αίμα που έτρεξε από τον άτυχο νέο δημιουργήθηκαν τρεις κόκκινες γραμμές σαν κλωστές, το τριπλό στίγμα του άνθους (το θηλυκό τμήμα του φυτού) που αργότερα θα του προσδώσει και την οικονομική σημασία του. Σχετίζεται και με την ετυμολογία του ονόματος δεδομένου ότι κρόκη στην αρχαία Ελληνική σημαίνει κλωστή.

Ο Κρόκος ο ήμερος (*Crocus sativus* L.) ήταν γνωστός από την αρχαιότητα για τις τρεις οργανοληπτικές του ιδιότητες. Δηλαδή άρωμα, γεύση, χρώμα. Με άλλα λόγια χρησιμοποιείται σαν φυτό αρτυματικό (νοστιμίζει το φαγητό), βαφικό, φαρμακευτικό και αρωματικό.

Στην Ιλιάδα η ανατολή του ήλιου χαρακτηρίζεται με την λέξη "κροκόπεπλος" (που έχει κίτρινο πέπλο) ή και "κρόκηιος" (που έχει το χρώμα του κρόκου), ενώ ο πατέρας της βοτανικής Θεόφραστος αναφέρει ότι από το φυτό ελάμβαναν το "κρόκκινον μύρον".

Στη Μινωική περίοδο, αλλά και στην αρχαία Αίγυπτο, διακρίνονται τα κρόκινα ή κροκοβαφή υφάσματα του αργαλειού που είχαν δικαίωμα να φορούν σε ένδειξη τιμής μόνον

οι ποιητές, οι θεοί και οι νύμφες, ενώ ο πέπλος που αφιέρωναν οι Αθηναίοι στην θεά Αθηνά κατά την τελετή των Παναθηναίων ήταν κροκοβαφής. Η καλλιέργεια του φυτού γινόταν μάλιστα σε ειδικούς αγρούς που ονομάζονταν ζαφοροκήπια (Ξανθουδίδης). Υπάρχουν άλλωστε τοιχογραφίες, αγγεία κλπ, τόσο στην Κνωσσο όσο και στο Ακρωτήρι (Σαντορίνη), που έχουν σαν θέμα τον κρόκο (π.χ. κροκοσυλλέκτης πίθηκος).

Στην Ασία (Περσία, Κίνα, Ινδία) η χρήση του κρόκου ήταν γνωστή από αρχαιοτάτων χρόνων (2300 π.Χ.). Αρχισε να χρησιμοποιείται και στην υπόλοιπη Ευρώπη με την εξάπλωση των Μαυριτανών στην Ισπανία. Στον Μεσαίωνα αποκτά τέτοια αξία, ώστε γίνονταν νοθεύσεις του με ώχρα, κίτρινα πέταλα καλέντουλας (μαργαρίτα με χρώμα που προσομοιάζει με τον κρόκο) και άλλων ουσιών. Έμπορος που συνελήφθη στην Νυρεμβέργη τον 15ο αιώνα για νοθεία, τιμωρήθηκε να ταφεί ζωντανός με τα νοθευμένα προϊόντα του. Ακόμη και σήμερα στους Αγίους Τόπους η Ορθοδοξία προετοιμάζει το Άγιο Μύρο με εξήντα αρώματα, ένα των οποίων είναι και ο κρόκος.

Από οθωμανικά κείμενα υπάρχει η πληροφορία ότι επι εποχής Αλή Πασά ακόμη (1820), ο κρόκος καλλιεργείτο στο χωριό Αιανή της Κοζάνης.

Ο Κρόκος είναι ένα μικρό βολβώδες φυτό που το συναντάμε εύκολα σε αυτοφυή μορφή τόσο στην λεκάνη της Μεσογείου όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη, Βόρεια Αφρική και

Ασία. Από τα 80 είδη που υπάρχουν παγκοσμίως, στην Ελλάδα συναντώνται 17 τουλάχιστον αυτοφυή είδη διαφόρων χρωμάτων και εποχής ανθοφορίας, που ευδοκιμούν σε διάφορες νησιωτικές τοποθεσίες ή σε ορεινές περιοχές, όπως π.χ. στον κοντινό μας Υμηττό όπου βρίσκομε 3 είδη φθινοπωρινής άνθησης. Πολλές φορές οι φυσιολάτρες τον συγχέουν με άλλα βολβώδη φυτά που έχουν παρόμοια φαινοτυπικά χαρακτηριστικά, όπως το μωβ Κολχικό ή την κίτρινη Στερνμπέργκια.

Οι κύριες χρωστικές των σιγμάτων του κρόκου (κροκίνες) ανήκουν στην κατηγορία των καροτενοειδών, ομάδα φυσικών χρωστικών με μεγάλη ποικιλία εφαρμογών. Παράλληλα περιέχει ουσίες που έχουν αντιοξειδωτική και αντιθρομβωτική δράση με αποτέλεσμα να τον κατατάσσουν στις υπερτροφές.

Ο κρόκος αποτελεί μια ξεχωριστή βοτανική περίπτωση δεδομένου ότι για γενετικούς λόγους τα άνθη του είναι στείρα και πολλαπλασιάζονται "υποχθόνως" μόνο με τους θυγατρικούς βολβούς που σχηματίζονται γύρω από τον αρχικό μητρικό.

Σε πολλά μέρη αναφέρεται ως σαφράνα, σαφράνα κ.ά. αλλά η επικρατέστερη ονομασία του είναι ζαφορά (Κρήτη κ.ά.) που αποτελεί παραφθορά της αραβικής λέξης *zafaran* (κίτρινος).

Καλλιεργείται στην χώρα μας αποκλειστικά στην περιοχή της Κοζάνης από τα μέσα του 18ου αιώνα. Η καλλιέργεια έγινε συστηματικότερη με την δημιουργία ειδικού συνεταιρισμού από το 1966 και αργότερα απέκτησε

και Προστατευόμενη Ονομασία Προελεύσεως (ΠΟΠ) από την Ε.Ε. ως Κρόκος Κοζάνης, όπως και ο αντίστοιχος Ιταλικός που παράγεται στην Ακουίλα της Κεντρικής Ιταλίας που ονομάζεται *Zafferano dell'Aquila*, και χαρακτηρίζεται επίσης ως προϊόν ΠΟΠ. Σε πολλά νησιά των Κυκλάδων συλλέγεται για αρτυματική κυρίως χρήση από τα χωράφια όπου αυτοφύεται εκτεταμένα..

Η συλλογή είναι επίπονη διότι απαιτούνται 150.000 άνθη για την παραγωγή ενός κιλού ξηρών σιγμάτων, η αξία του οποίου σήμερα υπερβαίνει τα χίλια ευρώ. Από το άνθος του φυτού συλλέγεται το θήλυ τμήμα δηλαδή ο στύλος που καταλήγει σε τρία κόκκινα ινώδη απειροελάχιστου βάρους στίγματα, οι κοινώς λεγόμενες κόκκινες ίνες που αποτελούν το κύριο εμπορικής σημασίας προϊόν, ενώ δευτερευόντως απορρίπτονται οι 3 κίτρινοι στήμονές του (αρσενικά μέρη) που φέρουν τη γύρη (κίτρινη σκόνη) που δεν έχουν καμία αξία. Η ομορφιά του φυτού δεν μπορούσε να διαφύγει από τους κηποκόμους, ιδιαίτερα της Βρετανίας αλλά και της βολβοπαραγωγού Ολλανδίας, όπου και παράγεται σε μεγάλες ποσότητες για κηποτεχνική χρήση. Στην παγκοσμίως ενδιαφέροντος ετήσια έκθεση βολβών στο *Keukenhof* έχει πρωταγωνιστικό ρόλο, όπως και στους μεγάλους κήπους όπου φυτεύεται σε μεγάλες ομοιόχρωμες ομάδες, αν και η περίοδος ανθοφορίας στον κήπο δεν είναι μεγάλη.

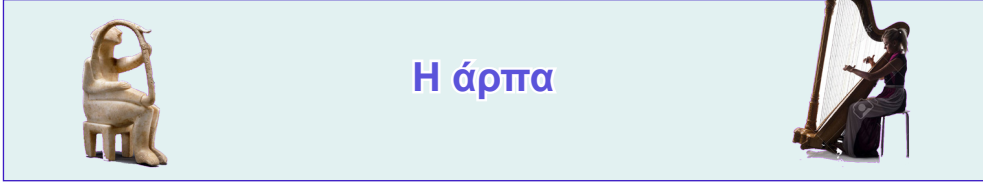
Γιάννης Σπαντιδάκης
Γεωπόνος - Κηποτεχνής

Όταν τα ταχυδρομεία αυτοσαρκάζονται

Ένα ράθυμο σαλιγκάρι που στο καβούκι του φέρει τον τίτλο και το σήμα των ταχυδρομείων μιας χώρας δεν απεικονίζεται συνήθως σε γραμματόσημο. Λίγα ταχυδρομεία στον κόσμο θα αποφάσιζαν μία παρόμοια έκδοση. Νά που το "U.S. Mail" αποφάσισε να αυτοσαρκαστεί. Σίγουρα θα διασκέδασαν αρκετά όσοι Αμερικανοί το είδαν την πρώτη φορά!

Η άρπα

Ποιος δεν έχει μαγευτεί από τους ήχους της άρπας, που, έχει επικρατήσει στη συνείδηση του μουσικόφιλου κοινού, να θεωρείται το όργανο της γλυκιάς μελωδίας με την ουράνια μουσική; Ποιος δεν έχει θαυμάσει τον Κυκλαδίτη αρπιστή με την πλαστικότητα της στάσης του;

Η άρπα είναι "μακροσυγγενής" της λύρας που είναι ένα από τα αρχαιότερα έγχορδα μουσικά όργανα που γεννήθηκε με τα πρώτα δείγματα του ανθρώπινου πολιτισμού, μετά από τα τύμπανα. Έχει επικρατήσει η άποψη ότι το κυνηγετικό τόξο αποτέλεσε την έμπνευση για τη δημιουργία της παραγωγής ήχου. Οι κυνηγοί ανακάλυψαν ότι τραβώντας τη χορδή του τόξου τους μπορούσαν να παράξουν ήχο. Στη συνέχεια άρχισαν να πειραματίζονται ταλαντεύοντας χορδές σκόπιμα ώστε να δημιουργούν ήχους διαφορετικού ύψους και έτσι εφευρέθηκε η τεχνική του οργάνου, της λύρας πρόγονου της άρπας όπως την γνωρίζουμε σήμερα.

Οι άρπες χρησιμοποιήθηκαν ευρέως στην αρχαία Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή από το 3000 π.Χ. Έγχορδα όργανα που μοιάζουν με κυνηγετικά τόξα βρέθηκαν σε τοιχογραφίες στους αρχαίους αιγυπτιακούς τάφους. Ένα από τα μέρη όπου γεννήθηκε η άρπα είναι και η Κύπρος. Εδώ στις ιστορίες σχετικά με τις απαρχές της, ο μύθος σμίγει με τα ιστορικά γεγονότα. Η Πάφος ήταν μια από τις πόλεις όπου η λατρεία της Αφροδίτης και του Άδωνη άκμαζε περισσότερο και όπου, σύμφωνα με

το μύθο, οι δύο αγαπημένοι έπαιζαν μουσική με τη στη λύρα ή την άρπα.

Η μουσική είχε ξεχωριστή θέση στην κουλτούρα των αρχαίων Ελλήνων. Πίστευαν ότι βοηθούσε στην καλλιέργεια της σχέσης του ανθρώπου με τους θεούς. Ανάμεσα στα αρχαιολογικά ευρήματα που μαρτυρούν τον ρόλο της άρπας είναι και η αναπαράσταση πάνω σε μπρούντινο λέβητα μουσικού που παίζει άρπα. Οι Έλληνες διαδραμάτισαν επίσης σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της άρπα-λύρας και στην ανακάλυψη των μαθηματικών ζυγών του Πυθαγόρα και εφαρμόζαν αυτές τις αναλογίες στην κατασκευή των δικών τους αρπών.

Η λέξη άρπα προέρχεται από τα αρχαία ελληνικά: αρπύ (αρπάζω) και την αρχαία ελληνική ἄρπη (είδος ορνέου, αρπακτικό). Και κατά Ησίοδο οι άρπυιαι, ήταν έγχορδα μουσικά όργανα, τα οποία παίζονταν με τη χρήση όλων των δακτύλων, μιμούμενα αρπακτικό πτηνό και όχι με χρήση πέννας όπως η λύρα.

Τα πρώτα σχέδια της τριγωνικής άρπα βρίσκονται στο "Ψαλτήριο της Ουτρέχτης", που χρονολογείται στον 9ο αιώνα. Αυτές ήταν οι πρώτες απεικονίσεις μιας άρπας που αποτελείτο από μια ξύλινη στήλη μεταξύ των δύο άκρων των βραχιόνων της άρπας.

Η λέξη harpa χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά γύρω στο έτος 600 και είναι ένας γενικός όρος για έγχορδα όργανα. Με τα χρόνια, η άρπα πέρασε αρκετές αλλαγές, η μία ήταν η προσθήκη στον Μεσαίωνα του πυλώνα. Πρόκειται για τον στυλό

Ο περίφημος "αρπιστής της Κέρου" παίζει την "τρίγωνον".

Η άρπα στην αρχαία Αίγυπτο

Η εξελεγχόμενη άρπα είναι όργανο της συμφωνικής ορχήστρας.

(ή η στήλη) που ενεργεί σαν δοκός στήριξης, ο οποίος επέτρεψε στους κατασκευαστές άρπας να χρησιμοποιούν ισχυρότερα υλικά χορδών, όπως ο χαλκός και ο ορείχαλκος. Αυτά τα σκληρότερα υλικά παρείχαν έναν πιο δυνατό ήχο.

Το αρχικό της μέγεθος ήταν μικρό και οι δυνατότητές της περιορισμένες. Ιρλανδοί, Ουαλλοί και Ιταλοί κατασκευαστές καταπιάνονται με τη βελτίωσή της, όμως το μεγάλο βήμα έγινε από Τυρολέζους οργανοποιούς, οι οποίοι στα τέλη του 17ου αιώνα κατόρθωσαν, πρώτοι, να αυξομειώσουν το μήκος των χορδών της.

Την τελική μορφή της πάντως, την δίνει ο Γάλλος κατασκευαστής Εράρ, που απλοποιεί τους μηχανισμούς της και επιτυγχάνει μεγάλη ακρίβεια στο παίξιμο.

Η άρπα διαθέτει 47 χορδές που συνδέονται με ένα πλαίσιο, και παίζεται με τα δάχτυλα των πρώτων τεσσάρων δακτύλων με τα δύο χέρια. Η σύγχρονη τεχνική απαιτεί να παίζεται με τα δάκτυλα (και όχι με τις άκρες των δακτύλων) και των δύο χεριών. Αρχίζοντας γύρω στο 1770 μ.Χ., εμφανίστηκαν τα πετάλια σε άρπα, επιτρέποντας τη χρήση έντονων ηχοχρωμάτων. Τα πετάλια στεγάστηκαν στον αντηχείο και όταν συμπιέστηκαν συνδεόταν με άγκιστρα που θα ακονίζονταν τις χορδές της ίδιας σημείωσης.

Ο Πέρσης ποιητής Ρουντάκι (858-941) με την άρπα του

Και οι άγγελοι παίζουν άρπα

Η άρπα έχει επτά πεντάλ με δύο εγχοπές το καθένα τα οποία αλλάζουν τον τόνο ορισμένων χορδών βοηθώντας το μουσικό να παίξει σε όλους τους τόνους.

Πουθενά δεν υπάρχει μεγαλύτερη ποικιλία αρπών παρά στην Αφρική. Η άρπα έχει μια θέση στις παραδόσεις περίπου 150 αφρικανικών λαών. Η άρπα είναι το εθνικό σύμβολο της Ιρλανδίας από τον 13ο αιώνα. Η δημοφιλής ιρλανδική μπίρα Guinness έχει επίσης ως σύμβολο μια άρπα. Η μακρά ιστορία της κέλτικης άρπας, χιλιάδων ετών, είναι εξαιρετικά συναρπαστική, όπως και το γεγονός ότι σήμερα συναντάται στην ίδια μορφή που είχε όταν την έπαιζαν οι περιπλανώμενοι μουσικοί και τροβαδούροι – Κέλτες ποιητές-τραγουδιστές.

Από τα βουνά του Ολύμπου και τους βιβλικούς αγγέλους, μέχρι τα παλάτια Ευρωπαίων αριστοκρατών και τους δρόμους της Λατινικής Αμερικής, η ιστορία παρουσιάζει την άρπα ως ένα όργανο σύμφυτο με τη ζωή και τον έρωτα. Είναι σύμβολο του γεφυρώματος μεταξύ των επουρανίων και της γης.

Η Βασίλισσα Μαρία Αντουανέτα είχε αρκετές άρπες στη συλλογή της. Σήμερα, στο Ηνωμένο Βασίλειο ο "Βασιλικός Αρπίστας της Αυτού Μεγαλειότητας του Πρίγκηπα της Ουαλίας" είναι μια τιμητική θέση με πολύ ψηλό γόητρο.

Η άρπα είναι το εθνικό σύμβολο των Ιρλανδών, αλλά και λαϊκό όργανο χωρών της Λατινικής Αμερικής.

Η άρπα, σε πρωτόγονη μορφή, είναι σύνθηος όργανο του μουσικού πολιτισμού πολλών λαών της Αφρικής.

Όταν τον Αύγουστο του 1281 ο κινεζο-μογγολικός στόλος του Κουμπλάι Χαν επιχειρούσε εισβολή στην Ιαπωνία με 100.000 πολεμιστές επιβαίνοντας σε 3.500 ελαφρά σκάφη, μια τρομακτική θύελλα σε μορφή τυφώνα κυριολεκτικά διέλυσε τους επίδοξους εισβολείς προκαλώντας τους τεράστιες απώλειες και διασώζοντας την Ιαπωνία. Την τρομερή εκείνη θύελλα οι Ιάπωνες ονόμασαν Καμικάζι (Θείο Άνεμο) και την απέδωσαν στον θεό των ανέμων Ίσε, η λατρεία του οποίου έκτοτε έλαβε ξεχωριστή σημασία στον κόσμο του Σιντοϊσμού, τη βασική θρησκεία των Ιαπώνων.

Ο όρος "καμικάζι!" χρησιμοποιήθηκε και πάλι κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν το 1944 οι ιαπωνικές ένοπλες δυνάμεις είχαν φθάσει σε απελπιστική κατάσταση στον πόλεμο του Ειρηνικού, στον άνισο αγώνα εναντίον των συμμάχων. Τότε ήταν που συγκρότησαν ειδικές δυνάμεις αυτοκτονίας, δηλαδή αεροπορικές μονάδες, κατευθυνόμενες βόμβες, σκάφη κ.τλ, που έπεφταν πάνω στο στόχο τους, προκαλώντας όσο το δυνατόν μεγαλύτερη φθορά στον αντίπαλο, θυσιάζοντας ταυτόχρονα το

αεροπλάνο και τη ζωή του πιλότου. Αυτή τη φορά το όνομα "Θεός Άνεμος" (καμικάζι) δόθηκε τόσο στους ηρωικούς πιλότους, όσο και στις σ' αυτές τις αποστολές αυτοκτονίας.

Η απόφαση για τη δημιουργία αυτών των ειδικών δυνάμεων αυτοκτονίας λήφθηκε στις 19 Οκτωβρίου του 1944, σε συμβούλιο που συγκλήθηκε υπό τον υποναύαρχο Τακιτζίρο Ονίσι. Ανάδοχός τους "Θεός Άνεμος" ήταν ο υπαρχηγός του 1ου αεροπορικού στόλου Ρικιχέι Ινογκούκι. Παρά ταύτα πνευματικός πατέρας της δημιουργίας τους φέρεται ο Εικίρο Τζιό, κυβερνήτης του αεροπλανοφόρου Κιγιόντα, που πρώτος πρότεινε επίσημα με αναφορά του, τον Ιούνιο του 1944, τη συγκρότηση τέτοιου ειδικού σώματος, προσφερόμενος μάλιστα ο ίδιος να αναλάβει τη διοίκησή του.

Αργότερα ο όρος καμικάζι απέκτησε μια πιο διευρυμένη έννοια και χρησιμοποιείται πλέον για να περιγράψει τους τρομοκράτες που εκτελούν επιθέσεις αυτοκτονίας, όπως και πιλότους της ναζιστικής Γερμανίας, ονομαζόμενους και Ζέλμπισστόπφερ

Ο Κουμπλάι Χαν και ο στόλος του, η καταστροφή του οποίου δημιούργησε τον όρο "καμικάζι" (θεός άνεμος).

Ένας από τους τύπους αεροπλάνων καμικάζι

(Selbststopfer), που είχαν διαταγές να καταστρέψουν τον στόχο τους με την ρίψη του αεροπλάνου τους πάνω σε αυτόν. Οι Ρώσοι μάλιστα θεωρούν ότι με τον ήρωα Πιοτρ Νεστέροφ (1887-1914) που έριξε το αεροπλάνο πάνω στον εχθρικό στόχο το 1914, είναι οι πρώτοι που είχαν πιλότο "καμικάζι", .

Μετά τις πρώτες, όσο και μεγάλες ιαπωνικές επιτυχίες στον Ειρηνικό (Περλ Χάρμπορ, εισβολή στις Φιλιππίνες), ήρθε η ανακατάληψη του Γκουανταλκανάλ από τους Αμερικανούς, (Φεβρουάριος 1943). Έκτοτε οι ιαπωνικές δυνάμεις πέρασαν στην άμυνα. Η αμερικανική υπεροχή, αριθμητική και ποιοτική, αλλά και η ναυτική τακτική τους, είχε γίνει ήδη αντιληπτή από την ιαπωνική κυβέρνηση, ενώ ο λαός γνώριζε μόνο για επιτυχίες. Γι' αυτές τις δυσμενείς εξελίξεις, ο Αυτοκράτορας Χιροχίτο, ο "επίγειος θεός του ιαπωνικού έθνους", απέδωσε μομφή προς τον αρχηγό του ναυτικού επιτελείου ναύαρχο Ναγκάνο, και προς τον Πρωθυπουργό και αρχηγό του Γενικού Επιτελείου.

Η αυτοκρατορική δυσανεμία γρήγορα διέρρευσε σχεδόν σε όλα τα επιτελεία ενώ άρχισαν οι τριγμοί στην ίδια την κυβέρνηση. Η αυτοκρατορία στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Σκέψεις για την έναρξη ειρηνευτικών συνομιλιών απορρίφθηκαν από τους

στρατιωτικούς, ως ισοδύναμες με ατιμία. Ας μην ξεχνάμε πως για τους Ιάπωνες ο "ένδοξος θάνατος" και το πέρασμα στην αιωνιότητα ήταν πάντα στις αρχές τους.

Τότε ο κυβερνήτης του αεροπλανοφόρου Κιγιόντα, πλοίαρχος Εϊκίρο Τζιό υπέβαλε την ακόλουθη έκκληση - πρόταση στην Ανώτατη Διοίκηση:

"Δεν είναι πλέον καιρός να ελπίζουμε ότι θα μπορέσουμε να καταστρέψουμε με τα συνήθη μέσα τα αριθμητικώς κατά πολύ υπέρτερα εχθρικά αεροπλανοφόρα. Παρακαλώ, όπως συγκροτηθεί το ταχύτερο, ειδικό αεροπορικό σώμα του οποίου οι πιλότοι θα ρίπτονται επί των εχθρικών πλοίων. Του σώματος αυτού επιθυμώ να αναλάβω τη διοίκηση".

Λίγο μετά, στις 15 Οκτωβρίου 1944, μετά τον εντοπισμό αμερικανικής ναυτικής μοίρας ανοικτά της νήσου Λουζόν των Φιλιππίνων, ο υποναύαρχος Μαζαφούμι Αρίμα, διοικητής αεροπορικού στολίσκου, συγκάλεσε έκτακτο συμβούλιο ζητώντας επίσημα από τη Διοίκηση του Αυτοκρατορικού Στρατού να του παραχωρηθούν όλα τα αεροσκάφη που βρίσκονται στη περιοχή σε κατάσταση ετοιμότητας. Το αίτημα εγκρίθηκε και εκτελέστηκε σε δύο κύματα των 100 αεροσκαφών έκαστο. Ο ίδιος ο Αρίμα, φορώντας κοινή φόρμα πιλότου, κατέβηκε στο διάδρομο απογειώσεως, μπήκε μό-

Ο Ρώσος "καμικάζι"
Πιότρ Νεστέροφ.

Τιμή στον
Ιάπωνα πιλότο

Άνηθ κερασιάς με φόντο το όρος Φούτζι:
Σύμβολα ηρωικού θανάτου. Δεξιά, Χάρτης
του Ανατολικού Ειρηνικού με τους ευσεβείς
πόθους της Ιαπωνίας.

Αφίσα προπαγάνδας: "Μπροσ, να νικήσουμε τον μεγάλο πόλεμο του Ειρηνικού!". Διακρίνονται αεροπλάνα που βομβαρδίζουν αεροπλανοφόρο.

νος του σε ένα βομβαρδιστικό και έφτασε στο πεδίο της κόλασης νωρίς το απόγευμα. Βλέποντας ο Αρίμα την αδυναμία της προσβολής από το τεράστιο φράγμα πυρός των αντιαεροπορικών των αμερικανικών πλοίων και τη σαφή υπεροχή των αεροσκαφών του εχθρού, παίρνοντας ύψος συνέχισε την πορεία του μέσα στα σύννεφα. Κάνοντας ελιγμούς και διαπιστώνοντας ότι βρίσκεται ακριβώς πάνω από τον μεγάλο στόχο που είχε προηγουμένως επιλέξει, επιχείρησε κάθετη εφόρμηση. Μια τεράστια κόκκινη - πορτοκαλί λάμψη και ένα πυκνό σύννεφο καπνού υψώθηκε πάνω από τη γέφυρα του νεότευκτου αεροπλανοφόρου "Φραγκλίν". Έκπληκτοι οι Ιάπωνες πιλότοι που είχαν ξεφύγει την καταδίωξη των Αμερικανών παρακολουθούν την "υπέρτατη θυσία" του διοικητή τους αλλά και τις εκρήξεις που ακολουθούν στο αεροπλανοφόρο από τη φωτιά και τις βόμβες που μετέφερε το βομβαρδιστικό, και οι οποίες έπληξαν κάποια μικρή αποθήκη πυρομαχικών. Αν και οι ομάδες πυρόσβεσης κατάφεραν τελικά να σώσουν το πλοίο αυτό είχε υποστεί μεγάλη ζημιά παίρνοντας κλίση, η αποκατάσταση της οποίας το κράτησε για κάποιο διάστημα εκτός επιχειρήσεων.

Προπαγανδιστική ιαπωνική αφίσα που παροτρύνει στην ένταξη στο σώμα των καμικάζι.

Το γεγονός, μεταφερόμενο από στόμα σε στόμα, έγινε γνωστό το ίδιο βράδυ στο Τόκιο, όπου και έπαιξε σημαντικό ρόλο στις αποφάσεις των αμέσως επόμενων ημερών.

Καθώς μάλιστα οι ήττες των Ιαπώνων διαδέχονταν η μία την άλλη, όλο και περισσότεροι στρατιωτικοί έβλεπαν σαν λύση τη δημιουργία αυτών των ομάδων αυτοκτονί-

ας. Σε ειδικό στρατιωτικό συμβούλιο γι' αυτό το σκοπό, ο Αντιναύαρχος Ονίσι κατέληξε την ομιλία του λέγοντας: "Είμαι πεπεισμένος ότι μοναδικός τρόπος επίτευξης του σκοπού αυτού είναι να φορτώσουμε τα καταδιωκτικά αεροσκάφη μας με βόμβες των 250 κιλών και να τα στείλουμε να συντριβούν πάνω στους στόχους. Επ' αυτού τι γνώμη έχετε κύριοι;"

Ήταν η ημέρα που ελήφθη η απόφαση, και "η τιμή για την οργάνωση της πρώτης μονάδας των ειδικών αυτών επιθέσεων" ανετέθη στην 201η Σμηναρχία.

Οι Ιάπωνες καμικάζι έγραψαν μια εκπληκτική εποποιία θάρρους, ηρωισμού, υπερηφάνειας, φιλοπατρίας και καθήκοντος, προκαλώντας ταυτόχρονα παγκόσμιο δέος αλλά και θαυμασμό.

Π. Λ.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Καλούνται τα μέλη του συλλόγου μας σε Γενική Συνέλευση που θα πραγματοποιηθεί στις 6 μμ. της 17ης Απριλίου 2019, στο εντευκτήριο της Ένωσης Ελλήνων Συλλεκτών Καρτών Μάξιμουμ, Ακαδημίας 57, Α' όροφος. Στα θέματα περιλαμβάνονται και αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα μεν μέλη μας από το κέντρο καλούνται να τιμήσουν με την παρουσία τους αυτή την κορυφαία καταστατική εκδήλωση του Συλλόγου μας, τα δε από την περιφέρεια να ψηφίσουν μεπιστολική ψήφο. Σχετικό ψηφοδέλτιο θα τους σταλεί έγκαιρα.

Από το Διοικητικό Συμβούλιο

Πάπας Πίος Θ'

Ο πρώτος πάπας που είχε το αλάθητο

Ο πάπας Πίος Θ' ήταν ο πάπας με την μακρύτερη παραμονή στον παπικό θρόνο στην ιστορία της καθολικής εκκλησίας. Ιταλός, γεννημένος ως Τζιοβάννι Μαρία Μαστάι-Φερέτι, βασίλευσε ως Πάπας από τις 16 Ιουνίου 1846 μέχρι το θάνατό του το 1878. Έμεινε δηλαδή σε αυτή τη θέση επί 31 χρόνια και μόνο ο Απόστολος Πέτρος, ο πρώτος (μη εκλεγμένος) Πάπας κατά τους καθολικούς, υπήρξε μακροβιότερος στο θρόνο, αφού ορίστηκε από το Χριστό το 33 μ.Χ. και εκτελέστηκε από το Νέρωνα το 67 μ.Χ.

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του ως ποντίφικας, ο Πίος ΙΧ συγκάλεσε την πρώτη Σύνοδο του Βατικανού (1869-70), κατά την οποία αποφασίστηκε το παπικό αλάθητο. Μάλιστα αναφέρεται ότι είχε αποφασίσει την έκδοση του δόγματος αυτού *ex cathedra*, χωρίς να συμβουλευτεί την σύνοδο του. Η πρόταση αυτή ξεσήκωσε αρχικά θύελλα αντιδράσεων. Τελικά, η απόφαση για το αλάθητο του πάπα εγκρίθηκε με μεγάλη πλειοψηφία, αλλά δίχασε τους καθολικούς, κυρίως αυτούς του βορρά.

Το παπικό δόγμα για το αλάθητο του Πάπα, όπως παρουσιάζεται στην Α' Σύνοδο του Βατικανού, είναι το εξής:

"Ο Ρωμαίος ποντίφικας όταν ομιλεί εκ καθέδρας, δηλαδή υπό την ιδιότητα του ποιμένα και διδασκάλου όλων των χριστιανών, δύναμι της υπέρτατης αποστολικής του εξουσίας, όποια διδασκαλία που αφορά στην πίστη και τη χριστιανική ηθική πρέπει να γίνει αποδεκτή ως αληθής από ολόκληρη την Εκκλησία, βάσει της Θείας Επιφοιτήσεως υποσχεθείσης σ' εκείνον δια του Αποστόλου Πέτρου, τότε χαίρει του αλάθητου εκείνου που ο Θεός Λυτρωτής θέλησε να χαρίσει στην Εκκλησία του."

Ως "απόδειξη" για το υποτιθέμενο αλάθητο του Πάπα χρησιμοποιήθηκαν τρία εδάφια της Καινής Διαθήκης, μεταξύ των οποίων πε-

ριλαμβάνεται και η (κατά Ματθαίον) ρήση του Χριστού:

"...Καγώ δε σοι λέγω ότι συ ει Πέτρος, και επί ταύτη τη πέτρα οικοδομήσω μου την εκκλησίαν, και πύλαι Άδου ου κατισχύσουσιν αυτής. Και δώσω σοι τας κλεις της βασιλείας των ουρανών, και ο εάν δήσης επί της γης, έσται δεδεμένον εν ουρανοίς, και ο εάν λύσης επί της γης, έσται λελυμένον εν τοις ουρανοίς."

Είναι γνωστό βέβαια ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία ουδέποτε δέχτηκε ή αναγνώρισε αυτό το δόγμα.

Ο Πίος ο 9ος καθόρισε επίσης το δόγμα της Αμώμου Συλλήψεως της Παρθένου Μαρίας, πράγμα που σημαίνει ότι η Μαρία συνέλαβε χωρίς το προπατορικό αμάρτημα. Το δόγμα αυτό είχε σκοπό την απαλλαγή του Υιού από την διαδοχή της κληρονομικής ανθρωπίνης αμαρτίας.

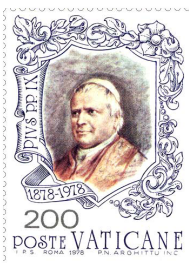
Τέλος, στη διάσημη βυζαντινή εικόνα "Η Παρθένος (ή Θεοτόκος) του Πάθους" ο Πίος Θ' έδωσε τον τίτλο "Η Μητέρα μας της Διαρκούς Βοήθειας". Η εικόνα αυτή αποδίδεται στον Κρητικό

αγιογράφο Ανδρέα Ρίζο (1421-1492) και βρίσκεται στη Ρώμη από το 1499 (Εικ.).

Ο Πίος Θ' ήταν ο τελευταίος Πάπας κυρίαρχος των τεσσάρων Παπικών Κρατών (Ρομάνια, Μάρκε, Ούμπρια και Λάτιο), που καταλήφθηκαν από τον ιταλικό στρατό το 1870 και ενσωματώθηκαν το Βασίλειο της Ιταλίας (Γαριβάλδης, "Risorgimento" κλπ).

Το 1907, 29 χρόνια μετά τον θάνατό του το 1878, ξεκίνησε η διαδικασία αγιοποίησής του από τον Πάπα Πίο Ι', συνάντησε όμως αντιδράσεις και δεν προχώρησε. Το ίδιο συνέβη και επί των παπών Βενέδικτου ΙΕ', Πίου ΙΑ και Πίου ΙΒ, μέχρι που ο Πάπας Ιωάννης Παύλος Β' τον ανακήρυξε Όσιο στις 6 Ιουλίου 1985.

Λ. Τ.

1854-1954, 100 χρόνια από το Δόγμα της Αμώμου Συλλήψεως

Γάλλοι και Ιταλοί το λένε "Fratrercula". Οι αγγλόφωνοι φουντωτό Puffin. Το επιστημονικό όνομά του είναι *Fratrercula cirrhata* και είναι ένα από τα πιο όμορφα, όσο και πιο παράξενα σε εμφάνιση πουλιά. Γνωστό επίσης και ως σκουφάτος πουφίνος, είναι θαλασσοπούλι που συναντάται σε σχετικά μεγάλους αριθμούς σε ολόκληρο το Βόρειο Ειρηνικό Ωκεανό και είναι ένα από τα τρία είδη πουφίνων που ανήκουν στο ίδιο γένος (*Fratrercula*). Αναγνωρίζεται εύκολα από το παχύ κόκκινο ράμφος του και το κίτρινο λοφίο.

Είναι πουλί μεσαίου μεγέθους. Τόσο το μήκος του σώματός του όσο και το άνοιγμα των φτερών είναι περίπου 35 εκ., ενώ το βάρος του είναι περίπου 750 γραμμάρια. Τα άτομα των πληθυσμών των πουλιών αυτών που ζουν στο δυτικό Ειρηνικό είναι κάπως μεγαλύτερα από αυτά του ανατολικού, και τα αρσενικά τείνουν να είναι ελαφρώς μεγαλύτερα από τα θηλυκά.

Συνήθως είναι μαύρου χρώματος, με ένα άσπρο μπάλωμα στο πρόσωπο και φέρουν ένα πολύ παχύ ράμφος που είναι ως επί το πλείστον κόκκινο με ορισμένα κίτρινα και, κάποτε, πράσινα σημάδια. Το πιο διακριτό χαρακτηριστικό, από το οποίο πήραν και το όνομά τους, είναι οι κίτρινες τούφες (λατινικά: *cirri*) που εμφανίζονται κάθε χρόνο στα πουλιά και των δύο φύλων, καθώς έρχεται η αναπαραγωγική περίοδος του καλοκαιριού.

Το καλοκαίρι τα πόδια τους παίρνουν έντονο κόκκινο χρώμα και το κεφάλι τους γίνεται επίσης φωτεινό

λευκό. Αντίθετα, την περίοδο που τρέφουν τα μικρά τους, οι κίτρινες τούφες πέφτουν, και το πτέρωμα, το ράμφος και τα πόδια χάνουν μεγάλο μέρος της λαμπρότητάς τους.

Τα φτερά τους είναι σχετικά κοντά, προσαρμοσμένα για καταδύσεις, υποβρύχια κολύμβηση και σύλληψη της λείας, αλλά ακατάλληλα για να ανεμοπορούν. Γι' αυτό έχουν δυνατούς σθηθιαίους μύες πλουσιότες σε μυοσφαιρίνη, προσαρμοσμένους για αερόβια έντονο και γρήγορο ρυθμό φτερουγίσματος, το οποίο μπορούν να διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Ο φουντωτός πουφίνος περιγράφηκε για πρώτη φορά το 1769 από τον Γερμανικό ζωολόγο Peter Simon Pallas. Το γενικό όνομα του πουλιού προέρχεται από το λατινικό *Fratrercula* (μικρός αδελφός), και το συγκεκριμένο επίθετο *cirrhata* που σημαίνει "φουντωτός".

Το καλοκαίρι, κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου, οι φουντωτοί πουφίνοι σχηματίζουν πυκνές αποικίες, από την Βρετανική Κολομβία μέχρι όλη την Νοτιοανατολική Αλάσκα, τα Νησιά Αλεούτιες, την Καμτσάτκα, τα Νησιά Κουρίλες και όλη τη Θάλασσα του Okhotsk.

Διαλέγουν κυρίως νησιά και απότομες πλαγιές βράχων που είναι δύσκολα προσβάσιμοι στους τους θηρευτές τους, κοντά σε νερά πλούσια σε ψάρια, και σε αρκετό υψόμετρο για να έχουν εύκολη εκκίνηση στο πέταγμά τους. Ιδανικός βίοτοπος γι' αυτά είναι

βραχώδεις περιοχές, αλλά με σχετικά στρωτό υπόστρωμα, όπου θα υπάρχει και χόρτο για να κάνουν τις φωλιές τους.

Κατά τη διάρκεια του χειμώνα, περνάνε το χρόνο τους σχεδόν μόνιμα στη θάλασσα, εκτείνοντας την αλιευτική τους δραστηριότητα μέχρι το Νότιο Ειρηνικό, τη Νότια Ιαπωνία και την Καλιφόρνια.

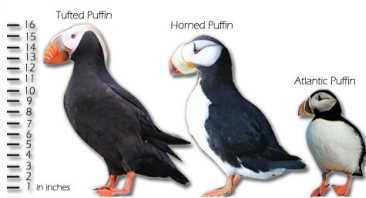
Η αναπαραγωγή γίνεται σε απομονωμένα νησιά. Στην ακτή της Βρετανικής Κολομβίας έχουν καταγραφεί πάνω από 25.000 ζευγάρια σε μια ενιαία αποικία. Η φωλιά συνίσταται συνήθως σε απλό λαγούμι που σκάβουν με το ράμφος και τα πόδια, ή σε κάποια κοιλότητα ανάμεσα σε βράχους. Το μοναδικό αβγό γεννιέται τον Ιούνιο και εκκολάπτεται επί 45 ημέρες, εναλλάξ, και από τους δύο γονείς, ενώ τα μικρά εγκαταλείπουν τη φωλιά σε 40 έως 55 ημέρες.

Οι φουντωτοί πουφίνοι τρέφονται σχεδόν αποκλειστικά με ψάρια, τα οποία πιάνουν κάνοντας βουτιές από την επιφάνεια. Τα ενή-

Χαρακτηριστική η ικανότητά του να συλλαμβάνει πολλά ψάρια μαζί και να τα μεταφέρει μακριά.

Διαφορές μεγεθών των τριών τύπων πουφίν

λικα άτομα μπορεί επίσης να τρέφονται με καλαμάρια και άλλα ασπόνδυλα. Αναζητούν την τροφή τους σε τόπους συχνά μακριά από τις φωλιές τους. Μπορούν ωστόσο να μεταφέρουν ταυτόχρονα πολλά μικρά ψάρια με το ράμφος τους για να ταΐσουν στους νεοσσούς.

Εχθροί τους η κουκουβάγια του χιονιού, ο φαλακρός αετός και το γεράκι πετρίτης, καθώς και η αρκτική αλεπού, για την οποία αποτελούν αγαπημένο θήραμα.

Οι κάτοικοι του βόρειου Ειρηνικού (Αλεούτιοι κ.τλ.) θήρευαν παραδοσιακά τους φουντωτούς πουφίνους για το κρέας και τα φτερά τους, ενώ χρησιμοποιούσαν το δέρμα τους για να επενδύουν χοντρά πουλόβερ και μπουφάν. Έραβαν επίσης τις μεταξένιες τούφες από το κεφάλι των

πουλιών σε διακοσμητικά εργόχειρα.

Σήμερα το κυνήγι τους είναι απαγορευμένο και παράνομο.

Παντελής Λεούσης

Η αστράπια με την κορδελωτή ουρά

Είναι το πουλί που ανακαλύφτηκε πιο πρόσφατα απ' όλα τα παραδείσια πουλιά και συναντάται μόνο στα δάση και τα υψίπεδα της δυτικής Παπούας Νέας Γουινέας. Λόγω της απώλειας ενδιαιτημάτων και του αμείλιτου κυνηγιού για τα πανέμορφα φτερά του, βρίσκεται στη λίστα των απειλούμενων ειδών. Πρόβλημα επίσης για την ασφάλειά του είναι οι ουρές των αρσενικών που εξαιτίας του μήκους τους είναι δύσκολο να ξεφύγουν από τους φυσικούς θηρευτές. Το μήκος αυτών των πουλιών φτάνει τα 32 εκ. ενώ η ουρά των αρσενικών μπορεί να ξεπερνά το 1 μέτρο. Τα σώμα των αρσενικών είναι βελούδινο μαύρο με ιριδίζον πράσινο της ελιάς, οι φτερούγες έχουν το χρώμα του χαλκού και στο κεφάλι φέρει ένα σφαιρικό φτερόλοφίο. Το θηλυκό έχει θαμπό καφέ και μαύρο σώμα, με μια ιριδίζον κεφάλι.

Από προσωπικές αναμνήσεις

"Αγκαθωτά στρείδια"

Ήταν κάπου στα 1975 όταν ένα κενό στη δουλειά μου επέτρεπε ολιγοήμερες καλοκαιρινές διακοπές. Προτιμήσαμε την Τράπεζα Αιγίου όπου είχε το εξοχικό του ένας φίλος.

Καθώς ανέκαθεν λάτρευα τη θάλασσα και το υποβρύχιο φάσμα, η πρώτη μου δουλειά ήταν να ερευνησω τα νερά της περιοχής. Βαθιά και απότομα, είχαν πλούσιο βυθό που χαιρόσουν να τον βλέπεις.

Κάποια στιγμή, γύρω στα 4 μέτρα βάθος, τράβηξε την προσοχή μου πάνω στον κάθετο βράχο της ακροθαλασσιάς ένα παράξενο στρογγυλό "μπάλωμα". Κατέβηκα για να το δω από κοντά και διαπίστωσα ότι πρόκειται για κάτι που έμοιαζε με όστρακο και που δεν είχα συναντήσει ξανά. Ήταν κατακόκκινο, σκεπασμένο με ένα στρώμα από λειχήνες και μικρά φύκια. Καθώς δεν είχα μαζί μου κάτι που θα με βοηθούσε να το αποκολλήσω, προσπάθησε το κάνω με το χέρι. Το χούφτιασα και άρχισα να το τραβάω με δύναμη. Δεν ξεκόλλαγε με τίποτα, παρά τις επίμονες προσπάθειες. Όμως ήθελα πολύ να το βγάλω, να το γνωρίσω από κοντά. Βγήκα έξω, προμηθεύτηκα μία μυτερή πέτρα που την χρησιμοποίησα σαν καλέμι και τελικά το έβγαλα.

Ήταν πράγματι πανέμορφο. Ιδιαίτερα όταν αφαίρεσα τους κόκκινες "φιλοξενούμενες" λειχήνες και αποκαλύφθηκαν οι αιχμηρές εξογκώσεις του "καπακιού" του. Αιχμηρές και ανώμαλες, το προστάτευαν αποτελεσματικά και

το καθιστούσαν άτρωτο από τους εχθρούς του.

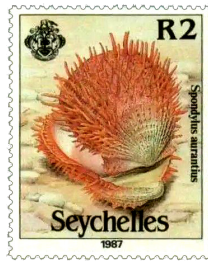
Όταν αργότερα το άνοιξα και το γεύτηκα, η σάρκα του ήταν πλούσια σε ποσότητα και νοστιμότατη σε γεύση. Ότι καλύτερο θα μπορούσε να προσφέρει η θάλασσα.

Στο μεταξύ, είχα αρχίσει να νιώθω μία φαγούρα στην παλάμη μου. Φαγούρα που όσο περνούσε η ώρα γινόταν πιο έντονη. Δεν έδωσα σημασία. "Σε λίγες ώρες θα περάσει" σκέφτηκα. Ωστόσο, όταν ήρθε το βράδυ και έπεσα για ύπνο, η φαγούρα είχε ενταθεί τόσο, ώστε δεν ήξερα πού να βάλω τα χέρια μου. Η σύζυγός μου όλη νύχτα κι αυτή στο πόδι. Μου το άλειψε με ξύδι, αργότερα με λάδι... και με ό,τι άλλο μας ερχόταν στο μυαλό. Τελικά, έμεινα ξαγρυπνός μέχρι σχεδόν το πρωί.

Έπαθα λοιπόν και έμαθα! Οι λειχήνες που σκέπαζαν το στρείδι είχαν κάπνισμα τοξικά υγρά που διαπέρασαν το δέρμα μου από τα μικροτραύματα που δημιούργησαν τα αγκάθια του. Ποτέ πια με γυμνά χέρια!

Το επόμενο καλοκαίρι συνέπεσε να εργασθώ στο Λουτράκι. Εκεί συνάντησα έναν παράδεισο τέτοιον στρειδιών. Κάθε μέρα η ψαρσοκαούλα έφτανε στο σπίτι με 5, 6 ή περισσότερα από αυτά, μαζί με τα χταπόδια και την υπόλοιπη ψαριά.

Ενδιαφέρον έχει ότι ο κόσμος δεν τα γνωρίζει. Ούτε και αυτοί οι ψαράδες. Διότι πρόκειται για ένα είδος που το συναντάς στο βυθό και μόνο όταν είσαι παρατηρητικός. Στο εμπόριο αυτά τα

Δύο στρείδια συντροφιά, επάνω στην ίδια πέτρα. (Από τα ψαρικά "τρόπαια" της συλλογής του γράφοντος).

στειδία δεν υπάρχουν, δεν αλιεύονται από ψαράδες και δεν καλλιεργήθηκαν ποτέ.

Έκτοτε, σε όποιες θάλασσες κι αν βρέθηκα, δεν παρέλειψα να τα αναζητώ. Χωρίς πάντα επιτυχία, διότι δεν αποτελεί κοινό είδος όλων των ελληνικών βυθών.

Λόγω της ομορφιάς και της σπανιότητάς τους, έβγαλα και αρκετά με τις πέτρες που τα φιλοξενούσαν, για διακοσμητικούς λόγους. Τα κρατώ πάντα για να μου θυμίζουν τα χρόνια που η ηλικία επέτρεπε τις υποβρύχιες δραστηριότητες σε σχετικά μεγαλύτερα βάθη!

Τα στρειδία αυτά (*Spondylus aurantius*) είναι δίθυρα μαλάκια που η συνήθης κοινή ονομασία τους σε Γαλλία, Βρετανία και αλλού, είναι "αγκαθωτά στρειδία". Τρέφονται φιλτράροντας το νερό και προσκολλούνται κατευθείαν στους βράχους, αντίθετα με άλλα στρειδία που στερεώνονται με βύσους (νημάτια).

Το κύριο χαρακτηριστικό τους είναι ότι τα δύο κελύφη τους είναι αρθρωτά και συνδέονται μεταξύ τους με έναν "μεντεσέ". Διαθέτουν πολλαπλά μάτια περιμετρικά της σάρκας τους και έχουν ένα σχετικά καλά αναπτυγμένο νευρικό σύστημα. Τα νευρικά γάγγλια είναι συγκεντρωμένα στην περιοχή των σπλάχνων. Οι οπτικοί λοβοί που σχετίζονται με τα μάτια τους διακρίνονται εύκολα.

Σύμφωνα με την "Βικιπαίδεια", τα όστρακα αυτών των στρειδιών είναι ιδιαίτερα ζητημένα από τους συλλέκτες.

Αρχαιολογικά στοιχεία δείχνουν ότι οι πληθυσμοί της Ευρώπης της Νεολιθικής Εποχής έκαναν εμπόριο τέτοιων οστράκων για διακοσμητικούς σκοπούς (π.χ. η διακόσμηση της νεκρόπολης της Βάρνας). Τα κελύφη έχουν συλλεγεί από την περιοχή του Αιγαίου Πελάγους και μεταφέρθηκαν μέχρι το κέντρο της ηπείρου. Αναφέρεται επίσης ότι οι νεολιθικοί πολιτισμοί της Κεντρικής Ευρώπης χρησιμοποιούσαν τα κελύφη των στρειδιών του Αιγαίου Πέλαγους για την κατασκευή βραχιολιών και πορπών για ζώνες.

Κελύφη παρόμοιων στρειδιών βρέθηκαν και στις ακτές του Ισημερινού. Για τους λαούς του προ-Κολομβιανού πολιτισμού της Κορδιλιέρας των Άνδεων ήταν ιδιαίτερα σημαντικά. Προσφέρονταν ως προσφορές στη θεά της γονιμότητας Παχαμάμα, αλλά χρησιμοποιούνταν και ως ένα είδος νομίσματος. Στην πραγματικότητα, ακριβώς όπως και στην Ευρώπη, τα κελύφη αυτά ήταν ευρέως διαδεδομένα στους προ-ισπανικούς λαούς του Ισημερινού για τις συναλλαγές τους με τους λαούς του Βορρά, όπως το σημερινό Μεξικό και τις νότιες περιοχές των κεντρικών Άνδεων.

Παντελής Λεούσης

Ο Καναδάς θυμάται και τιμά

Κάποια μέρα του 1914, το ιαπωνικό ατμόπλοιο *Komagata Maru* σαλπάρισε από το Χονγκ-Κονγκ με προορισμό τον Καναδά. Μετέφερε 376 επιβάτες μετανάστες από Punjab της τότε βρετανικής Ινδίας. Ταξίδεψε μέσω Σαγκάης, Γιοκοχάμα, Βανκούβερ και Βρετανικής Κολομβίας και όταν έφτασε στον προορισμό του ο Καναδάς δέχτηκε μόνο 24. Στους άλλους 352 δεν επιτράπηκε να αποβιβαστούν, οπότε το πλοίο αναγκάστηκε να επιστρέψει στην Ινδία. Όταν όμως έφτασαν εκεί, η βρετανική αστυνομία άνοιξε πυρ εναντίον τους με αποτέλεσμα το θάνατο 20 Σιχ. Ήταν ένα από τα πολλά περιστατικά των αρχών του 20ου αιώνα, όταν Καναδάς και Ηνωμένες Πολιτείες είχαν ψηφίσει νόμους που απέκλειαν μετανάστες ασιατικής καταγωγής.

ΤΖΕΙΜΣ ΜΠΟΝΤ

Ο ακαταμάχητος "Πράκτωρ 007"

Ο Τζέιμς Μποντ (James Bond) ή Πράκτωρ 007, ο φανταστικός χαρακτήρας, δημιούργημα της φαντασίας του Άγγλου συγγραφέα Ίαν Φλέμινγκ, από το 1953 που "πρωτοεμφανίστηκε" πρωταγωνίστησε σε δώδεκα μυθιστορήματα και δύο συλλογές διηγημάτων, διαβάστηκε από εκατομμύρια αναγνώστες σε όλο τον κόσμο και μεταφέρθηκε με επιτυχία στη μεγάλη οθόνη, δημιουργώντας τη δημοφιλέστερη, πιο μακροχρόνια και επιτυχημένη κινηματογραφική σειρά. Ο Μποντ, στις 21 συνολικά ταινίες που έφεραν το όνομά του, έγινε ένας από τους δημοφιλέστερους ήρωες του κινηματογράφου, όλων των εποχών.

Ο πρώτος που τον ενσάρκωσε στην οθόνη ήταν ο Σον Κόνερι, στην ταινία *Τζέιμς Μποντ, πράκτωρ 007 εναντίον Δόκτορος Νο* (1962), με παρτενέρ την Ούρσουλα Άντρες. Ακολούθησαν, με τον ίδιο πρωταγωνιστή, οι ταινίες *Από τη*

Ρωσία με αγάπη (1963), *Επιχείρηση Χρυσόδακτυλος* (1964), *Επιχείρηση Κεραυνός* (1965), *Ζεις μονάχα δυο φορές* (1967) και *Τα διαμάντια είναι παντοπιά* (1971). Στις επόμενες 17 ταινίες "Τζέιμς Μποντ" πρωταγωνίστησαν οι Ρότζερ Μουρ (7), Τζορτζ Λεϊζενμπι (1), Τίμοθι Ντάλτον (2), Πιρς Μπρόσαν (4) και Ντάνιελ Κρεγκ (4).

Σκηνοθέτης και πνευματικός πατέρας των πρώτων ταινιών Τζέιμς Μποντ είναι ο Τέρενς Γιανγκ, ενώ την μουσική επένδυση 11 από αυτές ανέλαβε ο Τζον Μπάρι. Όλοι αναγνωρίζουν ότι οι μουσικές και τα τραγούδια του Μπάρι έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην επιτυχία των ταινιών του Γιανγκ. Πολλά από τα τραγούδια του έγιναν παγκόσμιες επιτυχίες, τραγουδημένες από διάσημους καλλιτέχνες, όπως οι Σίρλεϊ Μπάσεϊ, Πωλ ΜακΚάρτνεϋ, Ντουράν Ντουράν κ.ά, ενώ οι οργανικές μουσικές επενδύσεις του (soundtrack)

Ίαν Φλέμινγκ, δημιουργός του Τζέιμς Μποντ

Dr No σε προσωπικό γραμματόσημο

Σον Κόνερι...

...και οι υπόλοιποι τέσσερες Τζέιμς Μποντ: Τζορτζ Λεϊζενμπι, Τίμοθι Ντάλτον, Πιρς Μπρόσαν και Ντάνιελ Κρεγκ.

Εκ των άνω: Χρυσοδάκτυλος, Καζίνο Ρουαγιάλ, Τα διαμάντια είναι παπτοτεινά, Δόκτωρ Νο, Για τα μάτια σου μόνο, Από τη Ρωσία με αγάπη.

εξακολουθούν να παίζονται ακόμα και σε συναυλίες.

Το όνομα Τζέιμς Μποντ μας οδηγεί σε εικόνες πλούτου, εξωτικές καλοδιαλεγμένες τοποθεσίες, σεξ με καλλίγραμμες συμπρωταγωνίστριες, φρενήρεις περιπέτειες με σύνθηρες φόντο την κατασκοπεία, εξελιγμένες πρωτοποριακές τεχνολογίες... Ο κινηματογραφικός Μποντ είναι το πρότυπο της ανδρικής κομψότητας, του βρετανικού φλέγματος και του τζέντλεμαν κατασκόπου που διαθέτει άριστες φυσικές δυνάμεις και απεριόριστη τόλμη και δυναμισμό, χωρίς να υστερεί σε χιούμορ, που σχεδόν πάντα κρύβει ειρωνεία.

Η πιο πρόσφατη ταινία "Τζέιμς Μποντ" είναι το *Spectre*, που προβλήθηκε το 2015, με πρωταγωνιστή τον Ντάνιελ Κρεγκ.

Τα Ταχυδρομεία του Ηνωμένου Βασιλείου δεν έχασαν -ως συνήθως- την ευκαιρία να επωφεληθούν από τη δημοφιλία του επιτυχημένου ήρωα. Έχουν ήδη κυκλοφορήσει μία "φαρδία-πλατιά" σειρά έξι γραμματοσήμων (2008), μία δεύτερη των δέκα προσωπικών εξίσου φανταχτερών γραμμαυτπσήμων (2012) και, τέλος, μία τρίτη των πέντε που εικονίζουν τους ισάριθμους πρωταγωνιστές των ταινιών "Τζέιμς Μποντ (2014).

Ωστόσο, κανείς δεν εγγυάται ότι δεν θα δούμε στο μέλλον μερικές σειρές ακόμα. Ο "Πράκτωρ 007" εξακολουθεί να "πουλάει"!

Βασίλης Λιανός

Η σύριγγα Ένα σωτήριο ιατρικό εργαλείο

Η σύριγγα επινοήθηκε στη δεκαετία του 1850 από τον Γάλλο κτηνίατρο

Σαρλ Γκαμπριέλ Πραβάζ και τον Σκώτο γιατρό Αλεξάντερ Γούντ. Ο βιογράφος του Γουντ αναφέρει ότι είχε πάρει ως πρότυπο το κεντρί της μέλισσας. Ο ίδιος βιογράφος γράφει: "Αρχικά, αυτή η νέα υποδερμική μέθοδος είχε εφαρμογή αποκλειστικά στην διαχείριση της μορφίνης και σκευασμάτων του οπίου, αλλά ο Δρ Γουντ απέβλεπε εξαρχής σε πολύ ευρύτερη εφαρμογή."

Στην αρχή ήταν μία κούφια λεπτή βελόνα ικανή να τρυπήσει το δέρμα, με τον κύλινδρο της σύριγγας να κατασκευάζεται από μέταλλο. Γρήγορα όμως, ήδη από το 1866, ο κύλινδρος έγινε από γυαλί, για να μπορούν οι γιατροί να βλέπουν την ποσότητα του φαρμάκου που υπάρχει στη σύριγγα. Αντίθετα, οι βελόνες παρέμειναν πάντα μεταλλικές.

Από τα τέλη του 19ου αιώνα οι υποδερμικές σύριγγες ήταν ευρέως διαθέσιμες, αν και υπήρχαν ελάχιστα ενέσιμα φάρμακα. Η ινσουλίνη που ανακαλύφθηκε το 1921 και έπρεπε να χορηγείται με ένεση στην κυκλοφορία του αίματος, ήταν αυτή

που έδωσε το κίνητρο για τη δημιουργία μιας νέας αγοράς για τους κατασκευαστές υποδερμικών βελονών, αλλά

κατόπιν επινόηση των συριγγών μιας χρήσης. Οι σύριγγες είναι αυτές που κατέστησαν δυνατή την υποδορία ή

Alexander WOOD
invente en 1855
la seringue hypodermique

"Ο Αλεξάντερ Γουντ εφεύρε το 1855 την υποδερμική σύριγγα"

"Όχι στα ναρκωτικά!"

Οι υποδερμικές βελόνες αποστειρώνονταν, συνήθως με βρασμό, και επαναχρησιμοποιούνταν, μέχρι την ανάπτυξη των συριγγών μιας χρήσης.

Το 1956 ο Νέοζηλανδός φαρμακοποιός Colin Murdoch εφηύρε την πλαστική σύριγγα.

Η εφεύρεση της υποδερμικής σύριγγας έχει συσχετιστεί από την πρώτη στιγμή με την τοξικομανία. Λέγεται ότι ο Αλεξάντερ Γούντ και η σύζυγός του εθίστηκαν στη μορφίνη όταν πειραματίστηκαν στον εαυτό τους προσπαθώντας να βρουν τρόπους ανακούφισης από τον πόνο, τη θεραπεία της νευραλγίας και τους ψυχοσωματικούς πόνους. Υπάρχει μάλιστα μία αναφορά ότι η γυναίκα του Γουντ ήταν το πρώτο γνωστό εξαρτημένο άτομο που έκανε ενδοφλέβιες ενέσεις μορφίνης και ότι πέθανε από υπερβολική δόση που της χορήγησε ο σύζυγός της. Ωστόσο, κατ' άλλους, η κυρία Γουντ επέζησε μέχρι το 1894.

Είναι περιπτώ να αναφερθούμε στην τεράστια υπηρεσία που προσέφερε στην ανθρωπότητα η εφεύρεση του Γουντ και η

Μία από τις συνηθισμένες αιτίες μετάδοσης του AIDS είναι οι επαναχρησιμοποιημένες σύριγγες.

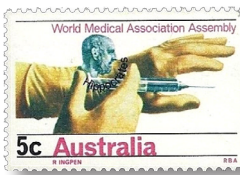

Πολύτιμη η συμβολή της σύριγγας στα τεχνολογικά ιατρικά εργαστήρια και τεράστιος ο ρόλος της στους εμβολιασμούς ανθρώπων και ζώων.

ενδοφλέβια χορήγηση αναγκαίων κατάλληλων φαρμάκων, που μπαίνοντας κατευθείαν στην κυκλοφορία του αίματος δίνουν άμεσα αποτελέσματα. Χάρη σε αυτές μπορεί να αποτραπούν ασθένειες όπως το AIDS που μεταδίδεται με την επαναχρησιμοποίηση των συριγγών, και που δυστυχώς πολλοί τοξικομανείς, είτε για οικονομικούς λόγους –παρά το χαμηλό τους κόστος-, είτε λόγω της επείγουσας ανάγκης να "πάρουν τη δόση τους", τις επαναχρησιμοποιούν.

Πολύτιμη η χρησιμοποίηση των συριγγών για τις αφαιμάξεις, με κυριότερη την αιμοδοσία. Αυτή τη γενναϊόδωρη ανθρώπινη πράξη που σώ-

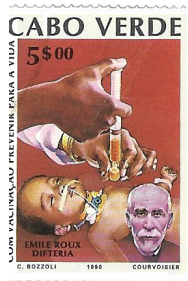
ζει ζωές συνανθρώπων μας, που είτε λόγω τραυματισμών, είτε λόγω χειρουργικών επεμβάσεων, είτε και χρόνιων ασθενειών (αναιμία, λευχαιμία κλπ.) έχουν ανάγκη τακτικών ή εκτάκτων μεταγγίσεων.

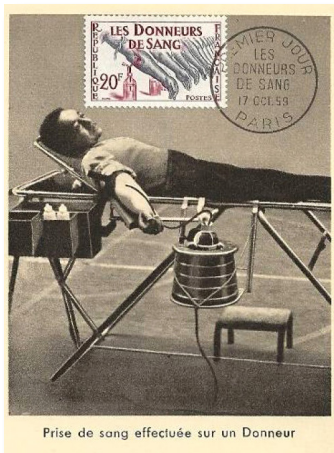
Ιατρικό συνέδριο στην Αυστραλία με σύμβολα τον Ιπποκράτη και τη σύριγγα.

Μία ακόμα συμβολή των συριγγών είναι η χρησιμοποίησή τους στους εμβολιασμούς. Από τότε που, στα τέλη της δεκαετίας του 1760, ο Edward Jenner ανακάλυψε την πρακτική του ενέσιμου εμβολιασμού και που την διέυρνε αργότερα με νέες γενιές εμβολίων ο Λουί Παστέρ, σώθηκαν και σώζονται εκατομμύρια ζωές.

Παντελής Λεούσης

Σύριγγα με εμβόλιο διφθερίτιδας "σώζει ζωές"

Ο Βαν Γκογκ μας λέει "Όχι στα ναρκωτικά"!

"Σερ Έντουαρντ Τζένερ, Πρώτος εμβολιασμός, 1798"

Όχι δεύτερη χρήση της ίδιας σύριγγας

Η τροχιά της Γης γύρω από τον Ήλιο και οι εναλλαγές των εποχών

Η εποχή είναι μία από τις μείζονες διαιρέσεις του έτους και βασίζεται γενικά σε ομοιογενή κλιματικά χαρακτηριστικά. Για τις εύκρατες περιοχές του πλανήτη το έτος χωρίζεται τυπικά σε τέσσερις εποχές: την άνοιξη, το καλοκαίρι, το φθινόπωρο και τον χειμώνα.

Η αιτία της εμφάνισης των εποχών είναι το γεγονός ότι ο άξονας της Γης δεν είναι κατακόρυφος ως προς το επίπεδο της περιφοράς της γύρω από τον Ήλιο. Για την ακρίβεια έχει απόκλιση της τάξεως των 23.5 περίπου αρκτικών μοιρών. Έτσι, οποιαδήποτε στιγμή κατά την διάρκεια του χειμώνα και του καλοκαιριού, το ένα μέρος του πλανήτη είναι περισσότερο άμεσα εκτεθειμένο στις ακτίνες του ηλίου. Η έκθεση στις ακτίνες του ηλίου αλλάζει καθώς η γη γυρίζει γύρω από τον Ήλιο. Οποιαδήποτε στιγμή, ανεξάρτητα από την εποχή, στο βόρειο και στο νότιο ημισφαίριο επικρατούν διαφορετικές εποχές.

Οι εποχιακές αλλαγές του καιρού εξαρτώνται επίσης από παράγοντες όπως η απόσταση από τους Ωκεανούς ή άλλα μεγάλα αποθέματα νερού, η ροή των ωκεανών, ο Ελ Νίνιο (El Niño/ENSO) και άλλοι ωκεάνιοι κύκλοι και τέλος, οι επικρατούντες άνεμοι. Στις πολικές και εύκρατες χώρες, οι εποχές χαρακτηρίζονται από αλλαγές στην ποσότητα του ηλιακού φωτός, που με την σειρά τους προκαλούν στα φυτά και στα ζώα μακρά αδράνεια. Οι επιδράσεις αυτές είναι ανάλογες με το γεωγραφικό πλά-

τος και τα αποθέματα νερού. Για παράδειγμα, ο Νότιος Πόλος βρίσκεται στο κέντρο της Ανταρκτικής, και έτσι έχει μια μεγάλη απόσταση από την επιρροή που ασκούν οι νότιοι ωκεανοί. Ο Βόρειος Πόλος βρίσκεται στον Αρκτικό Ωκεανό, με αποτέλεσμα οι αντίξοες θερμοκρασίες του να θωρακίζονται από την παρουσία όλου αυτού του νερού. Η συνέπεια των παραπάνω είναι ο Νότιος Πόλος να είναι συνεχώς ψυχρότερος από τον Βόρειο Πόλο κατά την διάρκεια του χειμώνα.

Ο κύκλος των εποχών στις πολικές και εύκρατες ζώνες του ενός ημισφαιρίου είναι αντίθετος σε αυτές του άλλου. Για παράδειγμα, όταν είναι καλοκαίρι στο Βόρειο Ημισφαίριο, τότε στο Νότιο Ημισφαίριο επικρατεί χειμώνας, και αντίστροφα και όταν είναι άνοιξη στο Βόρειο Ημισφαίριο είναι φθινόπωρο στο Νότιο Ημισφαίριο, και αντίστροφα. Στις τροπικές περιοχές, δεν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στην ποσότητα του ηλιακού φωτός.

Η ημερομηνία κατά την οποία ξεκινά κάθε εποχή εξαρτάται από το πώς καθορίζεται. Στην Ευρώπη οι εποχές θεωρούνται συχνά ότι ξεκινούν στις αστρονομικές ισημερίες και τα ηλιοστάσια, γνωστές και ως αστρονομικές εποχές. Βάσει αυτής της υπόθεσης το καλοκαίρι ξεκινά στο θερινό ηλιοστάσιο, ο χειμώνας στο χειμερινό ηλιοστάσιο, η άνοιξη στην εαρινή ισημερία και το φθινόπωρο στην φθινοπωρινή ισημερία.

Κώστας Χριστοδουλίδης

Σφραγίδα με σχηματική παράσταση της δημιουργίας των εποχών στη γη.

Τέσσερα γραμματόσημα, τέσσερις εποχές.

Τζοβανίνο Γκουαρέσκι Ο δημιουργός του "Δον Καμίλο"

Μάλλον λίγοι θα γνωρίζουν ότι δημιουργός του Δον Καμίλο, του γνωστού μας κινηματογραφικού ήρωα που τόσο μας διασκέδασε πριν μερικές δεκαετίες, είναι ο Τζοβανίνο Γκουαρέσκι. Όλοι όμως θα θυμόμαστε τις ατέλειωτες διαμάχες μεταξύ του πανέξυπνου παπά που ερμήνευσε μοναδικά ο Γάλλος Φερμαντέλ, και του κομμουνιστή δήμαρχου Δον Πεπόνε που ενσάρκωσε περίφημα ο Ιταλός ηθοποιός Τζίνο Τσέρβι.

Τα θέματα των μυθιστορημάτων του Γκουαρέσκι με θέμα τον Δον Καμίλο αντικατοπτρίζουν και σκιαγραφούν την ιστορική πραγματικότητα της ιταλικής μεταπολεμικής περιόδου, ιδιαίτερα στην περιοχή της Τοσκάνης και της Εμίλια Ρομάνια.

Ο Δον Καμίλο, χριστιανοδημοκράτης και αντιφασίστας, είναι ιερωμένος ενός μικρού χωριού. Ο Δον Πεπόνε, ορθόδοξος κομμουνιστής και μαχητικός αγωνιστής του Κομμουνιστικού Κόμματος, είναι ο δήμαρχος του χωριού. Οι δυο τους βρίσκονται σε συνεχείς αντιπαραθέσεις, δημιουργώντας ατέλειωτες παρεξηγήσεις και κωμικές καταστάσεις, πάντα με πολιτικά υπονοούμενα.

Ο Γκουαρέσκι (1908 – 1968) ασχολήθηκε από νέος με τη δημοσιογραφία αλλά τον απασχόλησε σοβαρά και η τέχνη της φωτογραφίας. Φανατικός αντιφασίστας,

εξέδωσε σωρεία άρθρων, ενώ το χιουμοριστικό περιοδικό του "Bertoldo", έγραψε εποχή.

Το 1943, για να αποφύγει προβλήματα με τις φασιστικές αρχές, κατατάχθηκε στο στρατό και κατέληξε ανώτερος αξιωματικός πυροβολικού. Όταν η Ιταλία υπέγραψε την ανακωχή με τις συμμαχικές δυνάμεις το 1943, συνελήφθη με άλλους Ιταλούς στρατιώτες και φυλακίστηκε σε στρατόπεδα στην γερμανική-κατεχόμενη Πολωνία.

Όταν επέστρεψε στην Ιταλία ίδρυσε την εβδομαδιαία σατιρική πολιτική εφημερίδα "Il Candido" (Ο υποψήφιος). Παρά τα όσα υπέστη στο στρατόπεδο της Γερμανίας, συνέχισε να την μαχητική δημοσιογραφία, πάντα απέναντι στους κυβερνώντες και την πολιτική, με αποτέλεσμα να υποστεί διώξεις ακόμα και τα χρόνια της κυβέρνησης του χριστιανοδημοκράτη Αλτσίντε ντε Γκάσπερι.

Π. Λ.

Τζοβανίνο Γκουαρέσκι

Δον Καμίλο και Δον Πεπόνε

Αριστερά ο συγγραφέας Γκουαρέσκι και δεξιά ο Φερναντέλ, ο ενσαρκωτής του Δον Καμίλο

Ανοικτή επιστολή...

...προς νέους θεματικούς

Η "Ανοικτή Επιστολή" είναι μία μόνιμη στήλη του περιοδικού μας, στην οποία παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκτεθεί σε επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP-FEPA, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

Περί μονόφυλλων (συνέχεια) Γαλλικοί φάκελοι "Prêt-à-Poster"

Το 1994, η Γαλλία εισήγαγε σε εθνικό επίπεδο ένα νέο είδος ταχυδρομικών μονόφυλλων, που πήραν το όνομα PAP (από τα αρχικά των λέξεων Prêts à Poster = έτοιμα για ταχυδρόμηση). Πρόκειται για φακέλους με έντυπο γραμματόσημο που στα αριστερά τους φέρουν εικονογραφίες.

Οι πρώτοι που επωφελήθηκαν από αυτή την καινοτομία ήταν έμποροι και επιχειρήσεις, οι οποίοι χρησιμοποίησαν ευρύτατα αυτούς τους φακέλους για να προβληθούν, παραγγέλλοντας στα ταχυδρομεία την εκτύπωση διαφημιστικών μηνυμάτων.

Από το 1996 άρχισαν να εκδίδονται επίσης PAP με απεικονίσεις επιλογής των τοπικών αρχών πόλεων της Γαλλίας. Αυτά διατίθενται μόνο στα τοπικά ταχυδρομεία των πόλεων, θέματα των οποίων απεικονίζουν. Οποιαδήποτε πόλη ή τουριστικό γραφείο μπορεί να ζητήσει από το ταχυδρομείο να εκτυπώσει την εικόνα που έχει επιλέξει. Κατόπιν, έτοιμα πια με τη μορφή μονόφυλλου, στέλνονται στα τοπικά ταχυδρομεία, όπου και διατίθενται σε συσκευασίες των 10, μέχρι να εξαντληθούν.

Οι φάκελοι αυτοί κοστίζουν λίγα λεπτά παραπάνω από το κόστος αγοράς γραμματόσημου και φακέλου ξεχωριστά.

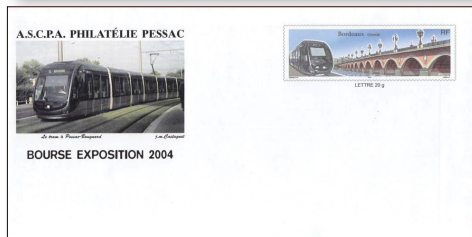
Το έντυπο γραμματόσημο είναι συνήθως οριστικής σειράς. Υπάρχουν ωστόσο και περιπτώσεις που τα PAP "γραμματοσημαίνονται" με αναμνηστικές εκδόσεις.

Οι φάκελοι "prêts à poster" έγιναν γρή-

γορα φιλοτελικά δημοφιλείς. Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν και σχετικές εκδόσεις των Ελληνικών Ταχυδρομείων. Ωστόσο, ανασταλτικός παράγων για τη θεματική αξιοποίησή τους είναι

- οι σχετικά μεγάλες διαστάσεις τους
- η μηδαμινή προσφορά τους στις παραμέτρους "σπανιότητα" και "φιλοτελική γνώση".

Πάντως, η παρουσία των Prêts à Poster στις συλλογές μας είναι τυπικά αποδεκτή.

Πρωτοχρονιάτικα ευχετήρια μονόφυλλα/λαχεία Κίνας

Τα ταχυδρομεία της Κίνας άρχισαν να εκδίδουν πρωτοχρονιάτικες ευχετήριες κάρτες με έντυπο γραμματόσημο το 1981, για την πρωτοχρονιά του 1982.

Το 1991 εκδόθηκαν νέα δελτάρια για το “Έτος του Πιθήκου” (1992), που ήταν ταυτόχρονα και λαχεία. Διατίθεντο σε σύνολο 12 καρτών. Το έντυπο γραμματόσημο ήταν αξίας 15 Φεν (αξία κάρτας), αλλά πωλούντο αντί 38 Φεν (αξία κάρτας και λαχείου). Ταυτόχρονα, προφανώς για φιλοτελικούς σκοπούς, έφεραν ακύρωση με χειροκίνητη κόκκινη σφραγίδα που ανέγραφε το όνομα της πόλης.

Οι εκδόσεις αυτές συνεχίστηκαν μέχρι το “Έτος του Πετεινού” (1993) με την ίδια ονομαστική αξία του γραμματοσήμου (15 Φεν), αλλά με τιμή πώλησης να ανεβαίνει στα 50 Φεν.

Για το “Έτος της Αλεπούς” (1997) τα δελτάρια/μονόφυλλα ήταν έτοιμα στην ώρα τους, με 15 Φεν γραμματόσημο. Ωστόσο τα ταχυδρομικά τέλη εσωτερικού ανέβηκαν. Γι’ αυτό και τα δελτάρια χρειάστηκε να επισημανθούν με νέα αξία 40 Φεν για το γραμματόσημο και 1 Γουάν για την τελική πώλησή τους.

Μέχρι το 1999, αυτά τα μονόφυλλα εκδίδονταν από τα Ταχυδρομεία και Τηλεπικοινωνίες της Κίνας (PTT). Από το “Έτος του Δράκου” (2000), την έκδοσή τους ανέλαβε το Κρατικό Ταχυδρομικό Γραφείο.

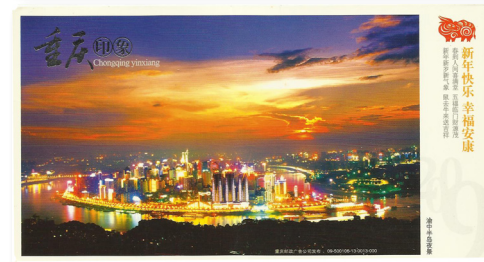
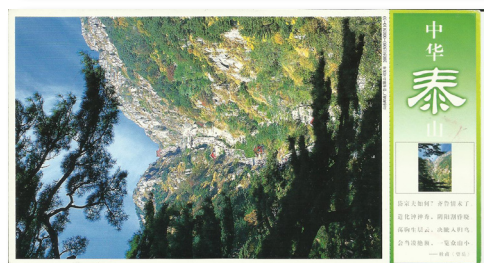
Για το “Έτος της Τίγρης” (2010), υπήρξε νέα αλλαγή. Αυτή τη φορά στο λογότυπο. Αντί των ζωδιακών συμβολικών ζώων που υπήρχαν στα προηγούμενα, χρησιμοποιήθηκε η ένδειξη “Ταχυδρομεία της Κίνας”.

Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν πολλές νέες αλλαγές στην εμφάνισή τους, καθώς μπήκαν τα περίφημα barcodes, δημιουργήθηκαν περιφερειακές εκδόσεις με τοπικού ενδιαφέροντος απεικονίσεις κτλ.

Τα μονόφυλλα/λαχεία της Κίνας γνώρισαν και εξακολουθούν να γνωρίζουν με-

γάλη δημοτικότητα, κυρίως μεταξύ των θεματικών. Δύσκολα θα υπάρξει θέμα που δεν υποστηρίζεται από αυτό το πανέμορφο υλικό. Αν μάλιστα αναλογιστούμε το πλήθος των αγοραστών του λαχείου (Κίνα είναι αυτή!) και τις ποσότητες που κυκλοφορούν στην παγκόσμια αγορά, θα καταλάβουμε αμέσως γιατί είναι και τόσο φθηνά.

Για την ιστορία, ο πρώτος νικητής αυτών των λαχείων κερδίζει 5.000 Γουάν (596 €).

Ιδιωτικά μονόφυλλα (με έντυπο γραμματόσημο κατά παραγγελία)

Η πρακτική της εκτύπωσης γραμματοσήμων σε επιστολικά δελτάρια ιδιωτών (καρτ ποστάλ) άρχισε να εφαρμόζεται σε πολλές χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα. Χαρτοπώλες και άλλοι ενδιαφερόμενοι προσκόμιζαν στο ταχυδρομείο έναν αριθμό δελταρίων δικής τους έκδοσης, ο οποίος ποίκιλλε ανάλογα με τις εκάστοτε διατάξεις, αφού προηγουμένως είχαν προπληρώσει την αξία των ταχυδρομικών τελών. Τότε η ταχυδρομική υπηρεσία εκτύπωνε ένα γραμματόσημο στη πρόσθια όψη του δελταρίου, και τα παρέδιδε στους ιδιοκτήτες τους.

Χαρακτηριστικό αυτών των αντικειμένων το ότι σχεδόν ποτέ δεν περνούσαν από τα γκισέ των ταχυδρομείων. Διατίθεντο κυρίως από τα ίδια τα χαρτοπωλεία, τις επιχειρήσεις, τους οργανισμούς, τους συλλόγους ή όσους άλλους είχαν την πρωτοβουλία να τα εκδώσουν.

Αυτή η πρακτική εφαρμόζεται σε αρκετές χώρες μέχρι σήμερα, όπως στη Γερμανία, όπου τα ιδιωτικά μονόφυλλα γνώρισαν μεγάλη άνθιση, στη Γαλλία κτλ. Για τα γερμανικά ιδιωτικά μονόφυλλα όμως, λόγω της μεγάλης θεματικής σημασίας τους, θα μιλήσουμε ξεχωριστά.

Καθώς η διάκριση ενός ιδιωτικού μονόφυλλου από ένα επίσημο έχει συχνά δυσκολίες, θα αφιερώσουμε επίσης ξεχωριστό κεφάλαιο για τον τρόπο με τον οποίο θα τα ξεχωρίζουμε.

Η ανάγκη διάκρισης των επισήμων από τα ιδιωτικά μονόφυλλα οφείλεται στους εξής δύο λόγους:

- Ο πρώτος αφορά στην αναγραφή της σχετικής φιλοτελικής πληροφορίας στην εκθεσιακή σελίδα. Είναι υποχρέωση του θεματικού εκθέτη να αναγράψει κάτω από το μονόφυλλο (κατά προτίμηση με μικρότερα, πλάγια γράμματα) το είδος και την προέλευσή του, εκτός και αυτό είναι επί-

σημο και ιδιαίτερα γνωστό. Όλα τα ιδιωτικά είναι απαραίτητο να συνοδευτούν με επεξηγηματικό κείμενο, η έλλειψη του οποίου αποτελεί μη αποδεκτή παράλειψη.

- Ο δεύτερος λόγος έχει σχέση με το αν το μονόφυλλο είναι εκθέσιμο ή όχι. Διότι αν είναι ιδιωτικό και νομιμοποιήθηκε με την προσθήκη του έντυπου γραμματοσήμου, τότε είναι απόλυτα κατάλληλο και η ιδιωτική του εικονογράφιση αποτελεί άριστα αξιοποιήσιμο θεματικό στοιχείο. Αντίθετα, αν είναι επίσημο και μετά την αγορά του από το ταχυδρομείο εικονογραφήθηκε, τότε έχουμε την περίπτωση του *periquage* (ρεπικάζ) ή του *periqué* (ρεπικέ) μονόφυλλου, οπότε η συμμετοχή του στο έκθεμα

Γερμανικό ιδιωτικό εορταστικό μονόφυλλο του 1913 με πληθώρα αξιοποιήσιμων θεμάτων και στις δύο όψεις

Ελβετικό εμπορικό ιδιωτικό φάκελος/μονόφυλλο, με διαφήμιση προϊόντος.

δεν είναι αποδεκτή (για τα ρεπικέ μονόφυλλα θα μιλήσουμε περισσότερο διεξοδικά σε άλλο σημείο).

Πολλές φορές στο παρελθόν είχε γίνει θέμα για το αν και κατά πόσο τα ιδιωτικά μονόφυλλα πρέπει να γίνονται αποδεκτά ως εκθέσιμο φιλοτελικό υλικό. Τα πρώτα χρόνια του θεματικού φιλοτελισμού το ζήτημα αυτό αποτέλεσε θέμα μακρών συζητήσεων και διαφωνιών. Τελικά, με την τελική διαμόρφωση των κανονισμών της FIP για το Θεματικό Φιλοτελισμό, και ιδιαίτερα του άρθρου 3.1 των Οδηγιών για την Αξιολόγηση των Εκθεμάτων Θεματικού Φιλοτελισμού, η αποδοχή τους είναι, ευτυχώς, πλήρης. Ευτυχώς, διότι αποτελούν μία σπουδαία πηγή άντλησης θεματικών πληροφοριών. Πρόκειται, κυριολεκτικά, για ένα πακτωλό θεμάτων και μηνυμάτων, που διευκολύνουν τους συλλέκτες και κοσμούν τις συλλογές τους.

Παντελής Λεούσης

Ιδιωτικός φάκελος/μονόφυλλο Βαυαρίας με τη δυναστεία των Βαυαρών βασιλέων. Με το βέλος ο δικός μας Όθων.

Κουνέλια με κρεμαστά αυτιά

Με αυτό το όνομα αναφέρονται όλα τα κουνέλια που τα αυτιά τους κρέμονται προς τα κάτω αντί να είναι όρθια, όπως στα περισσότερα.

Όσο και να φαίνεται απίστευτο, υπάρχουν κουνέλια αυτού του είδους αυτιά 60, 70 ή και μεγαλύτερου μήκους. Σε διαγωνισμό στις Ηνωμένες Πολιτείες, το Βραβείο Γκίνες για "τα μεγαλύτερα αυτιά κουνελιού" δόθηκε το 2003 σε ένα κουνέλι αγγλικής ράτσας. Τα αυτιά του μετρήθηκαν 79.06 εκατοστά!

Βέβαια, υπάρχουν και αυτοί που σκόπιμα εκτρέφουν κουνέλια, για να μεγαλώσουν τα αυτιά τους και να τα επιδείξουν σε διαγωνισμούς. Αυτό όμως μπορεί να αποβεί επιζήμιο για την υγεία του ζώου. Γι' αυτό

και στη Γερμανία απαγορεύονται κουνέλια με αυτιά πάνω από 65 εκ. ενώ στην Ολλανδία επιτρέπονται μέχρι 70 εκ.

Υπάρχουν 18 φυλές κουνελιών με κρεμαστά αυτιά. Ήδη από το 1868 ο Κάρολος Δαρβίνος μελέτησε ανωμαλίες στο κρανίο τους που ίσως ευθύνονται γι' αυτή την ιδιαιτερότητα.

Αναρωπιέται κανείς τι το όμορφο βρίσκουν οι εκτροφείς τέτοιων ζώων με τόσο αφύσικα χαρακτηριστικά. Τα γνωστά μας χαριτωμένα κουνέλια με τα κανονικού μεγέθους -ήδη μεγάλα- αφτιά δεν τους είναι αρκετά;

Λ. Τ.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ

Ο Βίκτωρ Ουγκό έγραψε το 1829: "Ο μοναδικός κολοσσός που έχει ο 19ος αιώνας να αντιπαραθέσει στον Ναπολέοντα Βοναπάρτη είναι ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων", ενώ ο Γάλλος δημοσιογράφος Ζορζ Χόφμαν είχε γράψει λίγα χρόνια πριν "Ο Αλή Πασάς είναι το ρομαντικότερο τέρας που γέννησε η Ιστορία και μία από τις ωραιότερες φρικαλεότητες που γέννησε η φύση".

Γεννήθηκε στο Τεπελένι της Βορείου Ηπείρου από Μικρασιάτες γονείς. Ορφάνεψε από μικρός από πατέρα και τον ανέθρεψε η μητέρα του, η σκληρή και μοχθηρή Χάμκω.

Από 15 χρονών έγινε μέλος και γρήγορα αρχηγός συμμορίας στην υπηρεσία του πασά της Εύβοιας. Γύρισε κατόπιν στην Ήπειρο και με τις ραδιουργίες του έγινε μουσικός σύμβουλος του πασά του Δελβίνου. Ακολούθως διορίστηκε Δερβέν αγάς (=επιθεωρητής των δρόμων) στα Τρίκαλα και αργότερα πασάς της πόλης αυτής. Νίκησε μετά τον πασά της Σκόδρας, κατέλαβε τα Ιωάννινα και έγινε πασάς τους, και με τη βοήθεια πολλών Ελλήνων οπλαρχηγών που προσέλαβε ως μισθοφόρους επέκτεινε το πασαλίκι του σε όλη τη Ρούμελη και, εξόπλωσε τις ληστοσυμμορίες και εμπόδισε την τάξη και την ασφάλεια στο πασαλίκι του.

Την μόνη περιοχή που δεν μπόρεσε να υποτάξει ήταν το Σούλι. Χάρη στον ηρωισμό των Σουλιωτών, τόσο το 1790 όσο και το 1792, οι προσπάθειες του απέτυχαν.

Το 1798 κατέλαβε και κατέστρεψε τη Χιμάρα, κατόπιν την Πρέβεζα, που την κατείχαν οι Γάλλοι και τέλος ήλθε σε συνεννόηση

με τον Μέγα Ναπολέοντα με την ελπίδα να τον βοηθήσει να γίνει σουλτάνος της Τουρκίας.

Το 1803 έστρεψε πάλι την προσοχή του στο Σούλι. Πολιορκήσε τα χωριά του Σουλίου ολόκληρους μήνες και ανάγκασε τους Σουλιώτες που υπέφεραν από την πείνα, να συμφωνήσουν να φύγουν ένοπλοι και να παραδώσουν τα χωριά τους έρημα. Από όσους έφυγαν όμως, μόνο μια ομάδα έφτασε ασφαλής στην Πάργα που κατείχαν οι Άγγλοι. Οι άλλες ομάδες υπέστησαν μεγάλες απώλειες όταν δέχτηκαν την επίθεση του Αλή Πασά που δεν κράτησε τη συμφωνία του.

Μια ομάδα γυναικών έφτασε στο Ζάλογγο, όπου, αφού έριξαν στον γκρεμό τα μικρά τους, έστησαν χορό και σε κάθε στροφή, πηδούσε η πρώτη στον γκρεμό. Αυτή την εποχή το "κράτος" του Αλή Πασά έφτανε ως τη Θράκη και στην Πελοπόννησο.

Το 1818 ο σουλτάνος τον διέταξε να παρουσιαστεί μπροστά του. Ο Αλή Πασάς που ήξερε τι σήμαινε αυτό και τι τον περίμενε, δεν έδωσε απάντηση. Ο σουλτάνος, αφού περίμενε αρκετά, έστειλε στρατό με αρχηγό τον Πα-

σάμπεη και αργότερα τον Χουρσίτ πασά της Πελοποννήσου και πολιορκήσε τα Ιωάννινα.

Η Πελοπόννησος όμως ήταν ισχυρή και οι Σουλιώτες που ήλθαν σε συμφωνία με τον Αλή Πασά, ενοχλούσαν με συνεχείς επιθέσεις τον τουρκικό στρατό. Αλλά και τους Έλληνες τους συνέφερε να μη συντριβεί ο Αλή Πασάς, να παραταθεί η πολιορκία των Ιωαννίνων όσο γινόταν περισσότερο, γιατί το 1820 η σκέψη για την έναρξη της Επανα-

στο Ζάλογγο, όπου, αφού έριξαν στον γκρεμό τα μικρά τους, έστησαν χορό και σε κάθε στροφή, πηδούσε η πρώτη στον γκρεμό. Αυτή την εποχή το "κράτος" του Αλή Πασά έφτανε ως τη Θράκη και στην Πελοπόννησο.

Το παλάτι του Αλή Πασά των Ιωαννίνων, σε αλβανική έκδοση για τα 250 χρόνια από τη γέννησή του.

στάσεως άρχισε να ωριμάζει.

Η δύναμη του Αλή Πασά έφτασε στο υψηλότερο σημείο της. Διατηρούσε χωριστές σχέσεις με ξένες δυνάμεις, ενώ με την Υψηλή Πύλη οι σχέσεις του δεν ήταν καλές καθώς ήταν φανερό ότι είχε βλέψεις να γίνει ανεξάρτητος.

Για να εκπληρώσει τα σχέδια του αλλά και επειδή ήταν φιλάργυρος, πίεζε τους υπηκόους του να του παραδίδουν μέρος ή όλη την περιουσία τους. Αγαπημένη του μέθοδος εναντίον των Χριστιανών ήταν η αρπαγή των παιδιών τους, ενώ για τους Τούρκους χρησιμοποιούσε τη σκυοφαντία και τον εκβιασμό. Με τις μεθόδους αυτές τα πλούτη του έγιναν πάμπολλα.

Τέλος, χάρη σε προδοσία, ο Χουρσίτ κατέλαβε τα Ιωάννινα. Ο Αλή Πασάς κατέφυγε στο νησάκι της λίμνης και μετά από διαπραγματεύσεις με τον Χουρσίτ συμφωνήθηκε να αφηθεί ο Αλή Πασάς να καταφύγει με την κυρά Βασιλική σε μοναστήρι. Οι Τούρκοι όμως παραβήκαν τη συμφωνία, του πήραν το κεφάλι (24 Ιανουαρίου 1822) και ο Χουρσίτ το έστειλε στο σουλτάνο. Οι συγγενείς του Αλή Πασά σκοτώθηκαν όλοι.

Αλλά και ο ίδιος ο Χουρσίτ είχε άσχημο τέλος. Επειδή δεν βρέθηκαν οι θησαυροί του Αλή Πασά, κατηγορήθηκε στο σουλτάνο ότι τους πήρε αυτός. Γνωρίζοντας μετά από αυτό τι τον περίμενε, αυτοκτόνησε στη Λάρισα.

Ο Αλή Πασάς κυβέρνησε το κράτος του επί 33 χρόνια με σιδηρά πυγμή, σκληρότητα και αυταρχικότητα, έχοντας απόλυτη δικαιοδοσία ζωής ή θανάτου στους υπηκόους του, την οποία πολύ συχνά χρησιμοποιούσε. Ύπηρξε θηριώδης, φιλοχρήματος, υποκριτής, αμόρφωτος, φιλόδοξος, ασεβής προς τα Θεία, αλλά αγαπούσε την παιδεία, θαύμαζε

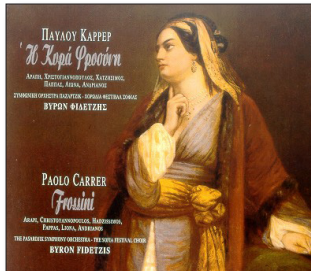
και εκτιμούσε τους γενναίους και ήταν ευφυής. Στα τέλη του 18ου - αρχές του 19ου αιώνα η αναφορά του ονόματός του και μόνο μπορούσε να προκαλέσει τρόμο σε χιλιάδες ανθρώπους. Γιατί ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων, ο επονομαζόμενος και Λέων της Ηπείρου, δεν ήταν ούτε σαν τους άλλους ανθρώπους, ούτε καν σαν άλλους ηγεμόνες. Ο μισός ελλα-

δικός χώρος ταρασσόταν συθέμελα όταν εκείνος θύμωνε. Οι εχθροί του δεν έβρισκαν έλεος, αλλά ούτε και οι φίλοι. Ακόμη και η Υψηλή Πύλη στην Κωνσταντινούπολη τον υπολόγιζε και τον φοβόταν, ενώ στην Ευρώπη γεννιόταν ο θρύλος του.

Η μυθιστορηματική ζωή του ιστορήθηκε σε δεκάδες γραπτά κείμενα αλλά και μέσα από εκατοντάδες πορτρέτα του. Από έργα διάσημων ζωγράφων της εποχής του μέχρι απλοϊκά ιχνογραφήματα λαϊκών καλλιτεχνών, κεντήματα, τραπουλόχαρτα, ξυλόγλυπτα, πορσελάνες, χαλιά, κουτιά για καπνό, κοσμήματα, φιγούρες του Καραγκιόζη και αφίσες. Μαζί με τον Μάρκο Μπότσαρη, υπήρξε το πιο πολυζωγραφισμένο πρόσωπο στην Ελλάδα του 19ου αιώνα.

Τελικά ο Αλή Πασάς ωφέλησε την Ελληνική Επανάσταση με δύο τρόπους. Με την προσέλευση Ελλήνων πολεμιστών στην αυλή του, πολλοί Έλληνες απέκτησαν στρατιωτική και πολεμική πείρα και αναδείχτηκαν ηγετικά στελέχη του Αγώνα (Καραϊσκάκης, Μπότσαρης, Ανδρούτσος κ.α.). Έπειτα, στην αρχή του Αγώνα η ανταρσία του Αλή Πασά απασχόλησε πολύ τον τουρκικό στρατό και έδωσε έτσι καιρό στους Έλληνες να εδραιώσουν την επανάστασή τους.

Λάκης Τσάκωνας

Εξώφυλλο δίσκου της όπερας **Κυρά Φροσίνη** του Παύλου Καρέρ. Κάτω, αφίσα σχετικής ταινίας

Γεννήθηκε το 1928 στο χωριό Λύση Αμμοχώστου. Με την αποφοίτησή του από το γυμνάσιο ήρθε στην Ελλάδα για να σπουδάσει στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων αλλά μπήκε τελικά στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών και υπηρέτησε στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα ως Ανθυπολοχαγός πεζικού. Όταν επέστρεψε στην Κύπρο, εργάστηκε ως οδηγός ταξί.

Το Γενάρη του 1955 έγινε η πρώτη συνάντηση του Αυξεντίου με τον αρχηγό της Ε.Ο.Κ.Α. Γεώργιο Διγενή – Γρίβα, μνήθηκε στην οργάνωση και αμέσως μπήκε στον αγώνα κατά των Άγγλων, συμμετέχοντας στις επιθέσεις κατά της Ηλεκτρικής Εταιρείας και του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Λευκωσίας.

Γρήγορα διακρίθηκε για τις ηγετικές του ικανότητες και κατέλαβε τη θέση του υπαρχηγού της Ε.Ο.Κ.Α, της μεγαλύτερης απελευθερωτικής οργάνωσης στο νησί που είχε για κύριο στόχο την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Οι Άγγλοι κατακτητές έκαναν πολλές προσπάθειες για να τον συλλάβουν και τον επικήρυξαν με 5.000 λίρες. Ο Αυξεντίου, χρησιμοποιώντας την ευφυΐα του και διάφορα ψευδώνυμα πάντα τους ξέφευγε. Όταν μάλιστα οι Άγγλοι διώκτες του περικύκλωσαν το μοναστήρι που κρυβόταν, μεταμφιέστηκε σε καλόγερο, τους υποδέχτηκε και τους κέρασε, χωρίς να τον αναγνωρίσουν.

Στις 10 Ιουνίου του 1955 βρήκε την ευκαιρία να παντρευτεί την αγαπημένη του Βασιλική στο μοναστήρι του Αχειροποιήτου.

Στις 12 Δεκεμβρίου 1955 ο Αυξεντίου και

όλη η ιεραρχία της ΕΟΚΑ παγιδεύτηκαν από τους Βρετανούς κάπου στο όρος Τρόοδος. Ο Αυξεντίου, όχι μόνο οδήγησε τους συντρόφους του σε ασφαλές μέρος, αλλά άφησε τους Άγγλους να αλληλοπυροβολούνται και να έχουν πολλά θύματα.

Στα τέλη Φεβρουαρίου 1957 οι αγγλικές δυνάμεις απέσπασαν από ένα βοσκό, μετά από βασιανιστήρια, την πληροφορία για το κρησφύγετο του Αυξεντίου. Αυτός και η ομάδα κρύβονταν σε μια σπηλιά πλησίον της Μονής Μαχαιρά στο όρος Τρόοδος. Αμέσως, απόσπασμα από 60 στρατιώ-

τες έφθασε εκεί το απόγευμα της 2ας Μαρτίου. Περικύκλωσε τη σπηλιά και κάλεσε τον Αυξεντίου να παραδοθεί. Τέσσερις από τους άνδρες του, με προτροπή του Αυξεντίου, βγήκαν έξω. Ο Αυξεντίου παρέμεινε, αρνούμενος να παραδοθεί.

Αμέσως, τέσσερις στρατιώτες όρμησαν μέσα στην σπηλιά. Ο Αυξεντίου τους υποδέχτηκε με καταιγιστικά πυρά. Οι τρεις Βρετανοί οπισθοχώρησαν έντρομοι. Ο τέταρτος, ένας δεκανέας, έπεσε νεκρός.

Οι Άγγλοι έφεραν ενισχύσεις και η μάχη διάρκεσε για 10 ώρες χωρίς αποτέλεσμα. Μέχρι που οι Άγγλοι έριξαν στο σπήλαιο βόμβες πετρελαίου (κατ' άλλους βενζίνη) απανθρακώνοντας τον ήρωα, ενώ ένας σύντροφός του βγήκε τραυματισμένος.

Ο Αυξεντίου έμεινε στη ιστορία της Κύπρου και ολόκληρου του ελληνισμού φωτεινό παράδειγμα πατριωτισμού, αλύγιστου θάρρους, ανδρείας και αυταπάρνησης.

Π. Λ.

Η Γιορτή της Βασιλόπιτας του 2019

Για μια ακόμη χρονιά, ο Σύλλογος μας και ο αδελφός Σύλλογος "Φιλοτελιστές των Αθηνών" συνεργάστηκαν και διοργάνωσαν από κοινού τη γιορτή της πρωτοχρονιάτικης πίτας. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 29 Ιανουαρίου, στην όμορφη και φιλόξενη αίθουσα τελετών της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών της οδού Γενναδίου.

Πριν την έναρξη της ομιλίας του, ο κ. Λεούσης τίμησε τον κ. Σεκόπουλο με αφορμή την επέτειο των 20 χρόνων προεδρίας των "Φιλοτελιστών των Αθηνών" και των 75 χρόνων οργανωμένης φιλοτελικής ζωής (μέλος της ΦΕΑ από το 1944). Αναφέρθηκε επίσης στις πολλές φιλοτελικές δραστηριότητες και στο πλήθος βραβείσεων και άλλων φιλοτελικών διακρίσεων με τις οποίες έχει τιμηθεί ο κ. Σεκόπουλος.

Με σύμμαχο τον σχετικά καλό καιρό, η γιορτή μας φιλοξένησε Προέδρους και Μέλη Διοικητικών Συμβουλίων αθηναϊκών φιλοτελικών σωματείων, φιλοτελιστές και πολλούς φίλους των δύο Συλλόγων.

Όπως κάθε χρόνο, η γιορτή διανθίστηκε με ομιλία του προέδρου Π. Λεούση. Αυτή τη φορά το θέμα ήταν *"Από τους Αρχαίους Ύμνους και παιάνες, στους Εθνικούς Ύμνους και τα Πατριωτικά Τραγούδια"*. Η ομιλία τεκμηριώθηκε με φιλοτελικό υλικό και συνοδεύτηκε με προβολή βίντεο σε οθόνη. Η πρωτοτυπία και άριστη τεκμηρίωση του θέματος ικανοποίησε απόλυτα το κοινό.

Τέλος, μέσα σε χαρούμενη και εορταστική ατμόσφαιρα, η βραδιά τελείωσε με την κοπή της βασιλόπιτας, ανταλλαγές ευχών, ζεστούς μεζέδες και ένα ποτήρι κρασί.

Από την τελετή κοπής της πίτας. Ο πρόεδρος Β. Σακόπουλος εν μέσω του Ταμία Β. Πετρόχειλου και του προέδρου Π. Λεούση.

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Του Ιταλού Cesare Giorgianni

ΑΔΟΛΦΟΣ ΧΙΤΛΕΡ

Από το Μπραουνάου στο Ντάντσιγκ

Κεφάλαιο 1: Προς την εξουσία

- 1.1 Παιδικά χρόνια
- 1.2 Περίοδος της Βιέννης
- 1.3 Προσέγγιση της πολιτικής
- 1.4 Ναζισμός
- 1.5 Καγκελάριος του κόμματος

Κεφάλαιο 2: Προς τον πόλεμο

- 2.1 Η πολιτική
- 2.2 Ο άξονας & το "Χαλύβδινο Σύμφωνο"
- 2.3 Οι αιτίες της σύρραξης
- 2.4 Η κατάληψη της Αυστρίας
- 2.5 Εισβολή στην Τσεχοσλοβακία...
- 2.6 ...και ο Πόλεμος!

Νέο Δ.Σ. στην ΕΦΟ

Στις 17 Μαρτίου η Ελληνική Φιλοτελική Ομοσπονδία πραγματοποίησε την ετήσια τακτική της Γενική Συνέλευση στο εντευκτήριο της Φιλοτελικής Εταιρείας Αθηνών (ΦΕΑ). Στις αρχαιρεσίες που ακολούθησαν εξελέγη το νέο Διοικητικό Συμβούλιο για την διετία 2019 - 2020, το οποίο διαμορφώθηκε σε σώμα ως εξής:

Παντελής Λεούσης Πρόεδρος

Νίκος

Αντιπρόεδρος

Κώστας Χριστοδουλίδης Γ. Γραμματέας

Βασίλης Πετρόχειλος Ταμίας

Χρήστος Γκίκας Κοσμήτορας

Αντώνης Βιρβίλης Υπεύθυνος εκθέσεων

Νίκος Ανδρειώτης Υπεύθυνος εκδόσεων

Μιχάλης Πετραδάκης Μέλος

Κώστας Σαμανίδης Μέλος

Νέα Διοικητικά Συμβούλια

- Στη Γενική Συνέλευση της 21 Ιανουαρίου 2019 και μετά τις σχετικές εκλογικές διαδικασίες που διεξήχθησαν στη Φιλοτελική Εταιρεία Αργινίου, προέκυψε το εξής νέο Δ.Σ.

Σκαρμούτσος Ιωάννης Πρόεδρος

Δημαδης Χαράλαμπος Αντιπρόεδρος

Αγγελόπουλος Νικόλαος Γραμματέας

Καράς Ευάγγελος Ταμίας

Θεοδωρόπουλος Βασίλειος Μέλος

- Την Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2019, στην Φιλοτελική Ένωση Δωδεκανήσου διεξήχθησαν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο διαμορφώθηκε σε σώμα ως εξής:

Καρανικόλας Νικόλαος Πρόεδρος

Καβουκλής Γεώργιος Γραμματέας

Αναμουρλής Χαράλαμπος Ταμίας

Πετρίδης Αντώνιος Αντιπρόεδρος

Δημητρώλης Μιχαήλ Κοσμήτορας

Περίν Γεώργιος Μέλος

Παραής Ιωάννης Μέλος

Πρωτοχρονιάτικες πίτες

- Στις 21 Ιανουαρίου η Φιλοτελική Εταιρεία Αργινίου έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα της στο Παπαστράτειο Μέγαρο της Γυμναστικής Εταιρείας Αργινίου.

- Στις 20 Ιανουαρίου 2019, η Φιλοτελική Ένωση Πιερίας και στις 27 Ιανουαρίου 2019 η Φιλοτελική Εταιρεία Θεσσαλονίκης έκοψαν τις πρωτοχρονιάτικες πίτες τους, συνδυάζοντας τη γιορτή με "Προσφορές Γραμματοσήμων και Ανταλλαγές Συλλεκτικών Ειδών".

Φιλοτελική Εταιρεία Πιερίας

Η Φ. Ε. Πιερίας πραγματοποίησε με επιτυχία στις 7 Φεβρουαρίου 2019 μία ακόμη επιτυχημένη "Μεγάλη Προσφορά Γραμματοσήμων και Συλλεκτικών Ειδών"

Φιλοτελική Εταιρεία Πατρών

- Το Σάββατο 23 Φεβρουαρίου η Φ. Ε. Πατρών γιόρτασε τη νέα χρονιά στο εντευκτήριό της, με την καθιερωμένη κοπή της βασιλόπιτας.

- Στον ισόγειο χώρο του Κεντρικού Ταχυδρομείου της Πάτρας, ο γραμματέας της ΦΕΠ Ν. Παπανικολάου εξέθεσε Κάρτες Μάξιμουμ της συλλογής του, σε πλαίσια που παραχώρησε στην εταιρεία ο ΕΛΤΑ.

- Στην ΦΕΠ έχει παραχωρηθεί από την εφημερίδα "Πελοπόννησος" μόνιμη στήλη κάθε Σάββατο, στην οποία παρουσιάζονται διάφορα θέματα φιλοτελικού ενδιαφέροντος.

- Η Εταιρεία αποφάσισε την επανέκδοση του περιοδικού *Ο Φάρος του Φιλοτελιστή*, με 2 τεύχη ετησίως.

Γιατί στη Γαλλία ο φιλοτελισμός είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος;

Την απάντηση δίνει, σε μεγάλο βαθμό, το παρακάτω
φωτογραφικό χρονικό από μία πρόσφατη έκθεση στο Παρίσι.

Μία από τις πολλές ομάδες μαθητών μεταφέρονται στο χώρο της έκθεσης με λεωφορείο-τρενάκι...
... και περιμένουν τη σειρά τους διότι οι αίθουσες είναι πλημμυρισμένες από συμμαθητές τους.

Όλα τα σχολεία, ακόμα και τα μειονοτικά, θα επισκεφθούν με τη σειρά τους την έκθεση.
Αμέσως αρχίζει η ξενάγηση, ενώ οι δασκάλες κρατούν τις τσάντες με τα δώρα για τα παιδιά.

Τα παιδιά περνούν από διαδοχικά στάδια και ποικιλία πληροφόρησης σχετικά με τα γραμματόσημα.

Οι περισσότερες χώρες της Ευρώπης, στην συνεχή προσπάθεια τους να προσελκύσουν νέους στη συλλογή γραμματοσήμων, έχουν καθιερώσει τρόπους προσέγγισης των μαθητών και μύησής τους στο αντικείμενο. Σε πολλά σχολεία μάλιστα, υπάρχει το μάθημα του φιλοτελισμού. Οι φωτογραφίες αυτού του δισέλιδου, από την παρισινή έκθεση Salon du timbre 2014, δίνουν μία εικόνα του συνηθούς τρόπου προσέγγισης μαθητών στη Γαλλία. Το ίδιο συμβαίνει στις διάφορες τοπικές, περιφερειακές, εθνικές ή διεθνείς εκθέσεις που οργανώνονται συχνά στη Γαλλία, σχεδόν πάντα με δαπάνες των ταχυδρομείων.

Ακόμα και στις μεθόδους σχεδίασης, χάραξης και εκτύπωσης ενημερώνονται οι μαθητές. Κάποτε, περιμένουν για το επόμενο στάδιο φιλοτελικής ενημέρωσης-διδαχής με τις τσάντες στα χέρια.

Ενημερώνονται ακόμα και για τα μηχανήματα εκτύπωσης γραμματοσήμων, αλλά και προκαλούνται να σχεδιάσουν τα δικά τους γραμματόσημα, καθοδηγούμενα από καλλιτέχνες, ταχυδρομικούς υπαλλήλους.

Τέλος, βραβεύονται τα καλύτερα σχέδια και αποχωρούν με τα δώρα και τις νέες τους εμπειρίες.

Ένας μεγάλος στρατηλάτης

ANNIBΑΣ

Ο Καρχηδόνιος στρατηγός Αννίβας (Hannibal, 247-183 π.Χ.) ήταν ένας από τους μεγαλύτερους στρατιωτικούς ηγέτες στην ιστορία. Το όνομά του σήμαινε: "Η χάρη του Βάαλ". Ήταν ο μεγαλύτερος από τους τρεις γιους του στρατηγού Αμίλκα Βάρκα, ο οποίος το 237 πήρε το δεκάχρονο αγόρι του και πήγαν στην Ιβηρία. Εκείνη την εποχή υπήρχαν στην Ανδαλουσία αρκετές καρχηδονιακές πόλεις, όπως το Gadir (=κάστρο, σήμερα Καντίζ), Malkah (=βασιλική πόλη, σήμερα Μάλαγα), Νέα Καρχηδόνα (σήμερα Καρθαγένη), Κόρντοβα κλπ.

Η φήμη του Αννίβα οφείλεται στα επιτεύγματά του κατά τη διάρκεια του Β' Καρχηδονιακού πολέμου καθώς και η πορεία του από την Ισπανία μέσω των Πυρηναίων και των Άλπεων με κατεύθυνση την βόρεια Ιταλία, με 50.000 πεζικό, 9.000 ιππικό και 37 ελέφαντες. Οι νίκες κατά των Ρωμαίων έγιναν στον ποταμό Τρέβια το 218 π.Χ., όπου πήραν μέρος και 14.000 Γαλάτες που πήγαν με το μέρος του Αννίβα. Ακολούθησε η νίκη στη λίμνη Τρασιμένη το 217 π.Χ., όπου οι Ρωμαίοι έχασαν 15.000 άνδρες, και αυτή στις Κάννες το 216 π.Χ..

Ο δρόμος για τη Ρώμη φαινόταν πλέον ανοιχτός και η φράση "Hannibal ante portas" (Ο Αννίβας προ των πυλών) σημά-

δεψε τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία για χρόνια. Ωστόσο ο Καρχηδόνιος στρατηγός δεν βάδισε κατά της "αιώνιας πόλης", και προτίμησε να κινηθεί προς τη Νότιο Ιταλία. Αυτή η κίνηση του Αννίβα έκανε τον επικεφαλής του ιππικού του να του πει: "Ξέρεις να νικάς, όχι όμως και να αξιοποιείς τη νίκη".

Οι Ρωμαίοι δεν τόλμησαν να αναμετρηθούν μαζί του σε μάχη εκ παρατάξεως, αλλά επιδόθηκαν σε πόλεμο φθοράς επειδή ο Αννίβας αντιμετώπιζε πρόβλημα ανεφοδιασμού λόγω της απόστασης που τον χώριζε από τις βάσεις του στην Ισπανία και την Καρχηδόνα.

Αλλά οι νίκες του Αννίβα είχαν κι άλλον έναν αντίκτυπο. Οι Ρωμαίοι κινδύνευαν να χάσουν τους συμμάχους τους από γενικευμένη εξέγερση. Πολλοί από τους συμμάχους της Ρώμης άλλαξαν στρατόπεδο και πήγαν με το μέρος του Αννίβα. Ο βασιλιάς της Μακεδονίας Φίλιππος ο 5ος συμμάχησε με τον Αννίβα το 215 π.Χ. Ωστό-

σο οι Ρωμαίοι ξαναβρήκαν τη δύναμή τους και επανέκτησαν μερικά από τα εδάφη που είχαν χάσει.

Μόλις το 204 π.Χ. μπόρεσαν οι Ρωμαίοι να αντεπιτεθούν κάνοντας απόβαση στη Βόρεια Αφρική. Η Καρχηδόνα του ζήτησε να σταματήσει την εκστρατεία και να γυρίσει πίσω, φοβούμενη τους Ρωμαίους που είχαν

Αννίβας

Ο Αννίβας, σε χαρτονόμισμα Τυνησίας.

**Σκιπίων ο Αφρικανός:
Ο νικητής του Αννίβα**

απορρίψει κάθε προσπάθεια διαπραγμάτευσης. Στην περίφημη μάχη της Ζάμας το 202 π.Χ., ο Σκιπίων ο Αφρικανός νίκησε τον Αννίβα. Τον ανάγκασε σε υποταγή και κατέστρεψε ολοσχερώς την Καρχηδόνα φοβούμενος μια νέα εξέγερση.

Μετά την ήττα στη Ζάμα και τη λήξη του πολέμου, ο Αννίβας για ένα διάστημα ηγήθηκε στην προσπάθεια ανασύλωσης της Καρχηδόνας, έως ότου το 195 π.Χ. οι Ρωμαίοι τον ανάγκασαν σε εξορία. Ο Αννίβας κατέφυγε στην αυλή του Αντίοχου Γ'. Το 190 π.Χ. οι Ρωμαίοι νίκησαν τον Αντίοχο και μεταξύ άλλων απαίτησαν την παράδοση του Αννίβα ο οποίος κατέφυγε τότε στην αυλή του βασιλιά Προυσία Α' της Βιθυνίας, απ' όπου αναγκάστηκε πάλι να φύγει.

Τελικά ο Αννίβας προκειμένου να μην πέσει στα χέρια των Ρωμαίων αυτοκτόνησε στη Λίμπισα, κοντά στη σημερινή Κωνσταντινούπολη, πίνοντας δηλητήριο (183 π.Χ.).

Π. Α.

Νάντια Μουράτ

Η Nadia Murad γεννήθηκε το 1993 σε στο Κόχο του Ιράκ και ανήκει στους Yazidi (κουρδική εθνοθρησκευτική ομάδα με ινδοϊρανικές ρίζες).

Στα 19 της, όταν ήταν φοιτήτρια, οι μαχητές του ISIS περικύκλωσαν την Κοινότητα των Yazidi στο χωριό της, σκοτώνοντας 600 άτομα, μεταξύ των οποίων έξι αδέρφια της Νάντια, και παίρνοντας τις νεότερες γυναίκες ως σκλάβες. Ήταν μία από τις πάνω από 6.700 Yazidi γυναίκες αιχμαλώτους των τζιχαντιστών στο Ιράκ.

Τη μετέφεραν με λεωφορείο στη Μοσούλη μαζί με άλλους κατοίκους του χωριού της και παρέμεινε όμηρός τους για τρεις μήνες, στην διάρκεια των οποίων τη βίαζαν μέχρι λιποθυμίας, την έκαιγαν με σιγάρα, ενώ την πίεζαν να αλλάξει θρησκεία.

Κάποια στιγμή κατάφερε να ξεφύγει και μια γειτονική οικογένεια την πέρασε λαθραία στην ελεύθερη από τζιχαντιστές περιοχή, και από εκεί σε ένα στρατόπεδο προσφύγων στο βόρειο Ιράκ. Το 2015, χάρη σε ένα γερμανικό πρόγραμμα προσφύγων, έφτασε στη Γερμανία μαζί με άλλες 1000 γυναίκες και παιδιά.

Έκτοτε έγινε ακτιβίστρια ανθρωπίνων δικαιωμάτων και γυρίζει όλο τον κόσμο προσπαθώντας να ευαισθητοποιήσει τους λαούς και τις κυβερνήσεις. Έφτασε μέχρι τον ΟΗΕ, και σε ομιλία της ikέτευσε τους ηγέτες να εξαλείψουν την ISIS.

Μία από τις χώρες που επισκέφτηκε ήταν και η Ελλάδα. Πήγε πρώτα στα αντίσκηνα του Πειραιά και μετά στην Ειδομένη, περιγράφοντας παντού τα δεινά που πέρασε τόσο η ίδια, όσο τα άλλα θύματα αυτού του απάνθρωπου παραλογισμού.

Η Νάντια γυρνάει τον κόσμο για να μάθουν όλοι τα εγκλήματα των τζιχαντιστών.

Για τη σπουδαία δράση της, το 2016 προτάθηκε για το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης και από τον Σεπτέμβριο του 2016 ονομάστηκε πρώτη πρεσβευτής καλής θέλησης των Ηνωμένων Εθνών για την αξιοπιστία των επιζώντων της ανθρωπίνης εμπορίας.

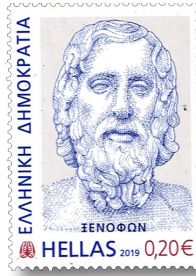
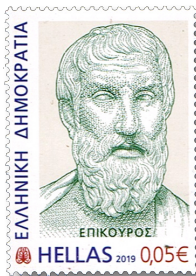
Α. Τ.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

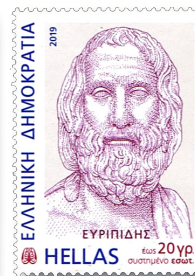
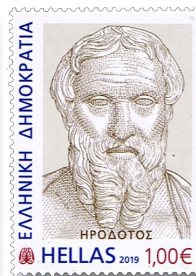
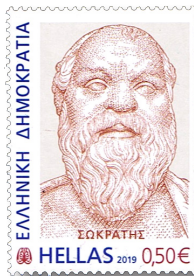

• Στις 15 Μαρτίου 2019 κυκλοφόρησε η Κοινή Σειρά Γραμματοσήμων με τίτλο "ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ" αποτελούμενη από πέντε γραμματόσημα συνολικής ονομαστικής αξίας € 4.37, σε δύο εκατομμύρια πλήρεις σειρές. 100.000 τεμάχια από κάθε κλάση κυκλοφόρησαν σε δεσμίδες των 100 γραμματοσήμων (20 πεντάδες), με διάτρηση στη μια διάσταση και κομμένα στην άλλη. Κυκλοφόρησαν επίσης 4.000 τριπλοί ΦΠΗΚ

προς € 7.80 το σετ, 500 τυποποιημένες σειρές γραμματοσήμου προς € 7.80 εκάστη, 500 αριθμημένα λευκώματα γραμματοσήμων σειράς προς € 15.00, 7000 αριθμημένα φυλλαράκια προς € 4.37 και 1000 σετ Κάρτες Μάξιμουμ Prepaid προς € 8.00.

Σημειώνεται ότι το γραμματόσημο του Ευριπίδη φέρει την ένδειξη Α' τέλους συστημένου εξωτερικού χωρίς να αναγράφει την ονομαστική αξία (€ 2.62).

Η ανωτέρω σειρά, ο σχεδιασμός της οποίας έγινε με την χαλκογραφική μέθοδο από τον καθηγητή Χαρακτικής της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, κ. Γιάννη Γουρζή, περιλαμβάνει προσωπικότητες της ελληνικής αρχαιότητας, η φιλοτελική παρουσία των οποίων υπήρξε χρόνιο αίτημα του φιλοτελικού κόσμου και ιδιαίτερα των θεματικών. Τα γραμματόσημα της σειράς απεικονίζουν τις μορφές των Ηροδότου, Ευριπίδη, Ξενοφώντα, Σωκράτη και Επίκουρου.

Η εν λόγω σειρά, στην πλήρη μορφή της, θα αποτελείται από δέκα γραμματόσημα. Τα υπόλοιπα πέντε θα απεικονίζουν τους Αριστοφάνη, Πίνδαρο, Αναξαγόρα, Ηράκλειτο και Αισχύλο και θα τεθούν σε κυκλοφορία τους προσεχείς μήνες.

ΚΥΠΡΟΥ

• Στις 20 Φεβρουαρίου 2019 κυκλοφόρησε νέα αναμνηστική σειρά με τίτλο "Καρναβάλι", αποτελούμενη από 2 γραμματόσημα συνολικής ονομαστικής αξίας € 0.91, σε 110.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 5.000 ΦΠΗΚ προς € 1.40.

20η Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα του Σπουργιτιού

Εδώ και λίγα χρόνια, η 20η Μαρτίου κάθε χρόνου έχει θεσπιστεί ως Παγκόσμια Ημέρα του Σπουργιτιού. Ήταν μία πρωτοβουλία της Ινδικής Nature Forever Society, σε συνεργασία με την γαλλική Eco-Sys Action Foundation και άλλους εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς για την προστασία της φύσης. Μία από αυτές είναι και η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

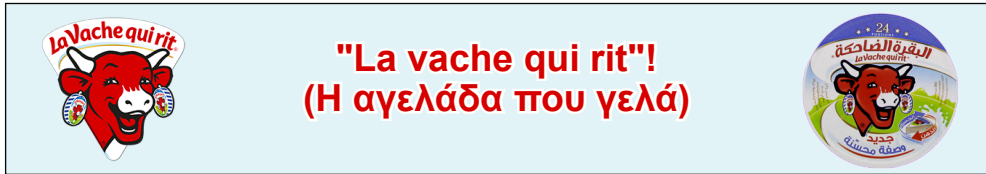

Το σπουργίτι θεωρείται δεικτης βιοποικιλότητας στο περιβάλλον μας και η ανησυχητική μείωση του πληθυσμού του κρούει τον κώδωνα του κινδύνου. Σ' αυτό έχει συντελέσει η αύξηση της γεωργίας και η αστικοποίηση του περιβάλλοντος, που περιορίζει σημαντικά τα μέρη εύρεσης τροφής και καταφυγίου για τα πουλιά, η έλλειψη εντόμων που αποτελούν τη βασική τροφή τους

κ.λπ. Ακόμη και η εκπομπή μικροκυμάτων από τις κεραίες της κινητής τηλεφωνίας είναι ένας βλαπτικός παράγων για την ισορροπία των πληθυσμών των πουλιών.

Τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες, σε πολλές πόλεις ανά τον κόσμο έχει παρατηρηθεί κατακόρυφη μείωση των πληθυσμών του σπουργιτιού. Μείωση που φθάνει μέχρι το 70%. Αυτά τα στοιχεία ήταν που οδήγησαν σε πρωτοβουλίες όπως η θέσπιση της Παγκόσμιας Ημέρας του Σπουργιτιού, που έχει ως σκοπό την αφύπνιση του κόσμου σχετικά με το πρόβλημα. Το σκεπτικό είναι πως βελτιώνοντας τις περιβαλλοντολογικές συνθήκες δεν απομακρύνεται μόνο ο φόβος αφανισμού των σπουργιτιών και άλλων ειδών του ζωικού βασιλείου, αλλά βελτιώνεται κατ' επέκταση και η ποιότητα ζωής μας.

Π. Λ.

"La vache qui rit!" (Η αγελάδα που γελά)

"Λα βας κι ρι, λα βας κι ρι, είναι το πιο νόστιμο κι αγνό τυρί"! Κάπως έτσι ήταν η φωνητική διαφήμιση του γνωστού τυριού που στην ετικέτα του εικονίζει μία γελαστή αγελάδα. Ήταν ένα τυρί που εύκολα τρώγανε τα παιδιά και μόλις εμφανίστηκε στην αγορά έγινε αμέσως δημοφιλές.

Η ιστορία του αρχίζει το 1921, όταν ο Λέον Βελ, ένας Γάλλος καινοτόμος και διορατικός επιχειρηματίας, σκέφτηκε πως ένα τυρί με κρεμώδη υφή και έξυπνα παρουσιασμένο στην αγορά, θα μπορούσε να έχει επιτυχία. Γιός βιομηχάνου τυροκόμου, το ετοίμασε τον ίδιο χρόνο και κατέθεσε για σήμα του τη φράση: "La Vache qui rit" (η αγελάδα που

1924 να μεταφέρει σε εικόνα το όνομα του τυριού του.

Ο Ραμπιέ ανταποκρίθηκε άμεσα και του σχεδίασε τη γνωστή μας κόκκινη γελαστή αγελάδα. Μια εικόνα μέσω της οποίας ο σπουδαίος αυτός καλλιτέχνης έμεινε περισσότερο γνωστός, παρά την αξία του τεράστιου έργου του, με τους 8.000 πίνακες και χιουμοριστικά σκίτσα που δημοσι-

εύτηκαν σε περισσότερα από 50 περιοδικά και βιβλία ενηλίκων και άλα τόσα για παιδιά.

Σήμερα, η εταιρεία του Λέον Βελ διαθέτει εγκαταστάσεις σε περισσότερες από 30 χώρες και "Η αγελάδα που γελάει", μαζί με άλλα τυροκομικά προϊόντα παραγωγής του (Babybel Boursin, Maredsous, Leerdammer, Kiri) βρίσκονται στα ράφια καταστημάτων σε περισσότερες από 120 χώρες.

Το περίεργο είναι ότι ο Ραμπιέ δήλωσε ότι το "γέλιο" της αγελάδας του προήλθε αρχικά από λάθος στη σχεδίαση! Όμως, μετά την μεγάλη επιτυχία αυτού του σχεδίου, δημιούργησε πολλές ακόμα εικόνες με γελαστά

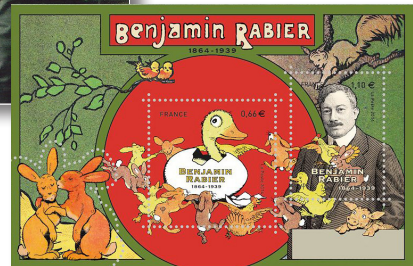

γελάει).

Ήταν ένα τυρί εντελώς νέο στη Γαλλία, με τελείως πρωτότυπη συνταγή, με κρεμώδη υφή, παρουσιασμένο σε ατομικές μερίδες τριγωνικού σχήματος και τοποθετημένο σε κυκλική χρωματιστή συσκευασία. Ωστόσο, για να έχει ακόμα μεγαλύτερη προβολή και να εντυπωσιάζει τα παιδιά, ο πανέξυπνος Βελ αποτάθηκε στον Μπεντζαμέν Ραμπιέ (Benjamin Rabier, 1864-1939), πασίγνωστο σκιτσογράφο, εικονογράφο και πρόδρομο των γαλλικών κόμικς, και του παρήγγειλε το

Ο Rabier, δημιουργός της "αγελάδας που γελάει".

ζωάκια, με προτίμηση στους σκύλους, στις πάπιες και τους λαγούς, παρά το γεγονός ότι ο ίδιος δεν είχε ποτέ κατοικίδιο ζώο!

Π. Λ.